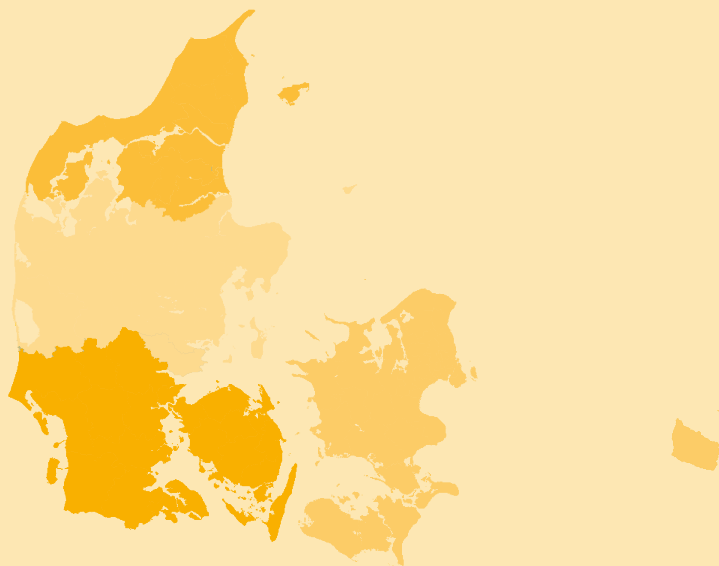

HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE I 2014

REGIONALE FORSKELLE

15:20

MALENE RODE LARSEN
JAN HØGELUND

15:20

HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE I 2014

REGIONALE FORSKELLE

MALENE RODE LARSEN
JAN HØGELUND

KØBENHAVN 2015
SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE I 2014

Afdelingsleder: Lisbeth Pedersen

Afdelingen for beskæftigelse og inklusion

ISSN: 1396-1810

ISBN: 978-87-7119-310-7

e-ISBN: 978-87-7119- 311-4

Layout: Hedda Bank

Forsidefoto: Hedda Bank

Oplag: 300

Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk A/S

© 2015 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Hertuf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

INDHOLD

	FORORD	5
	RESUMÉ	7
1	BEGREBER, DATA OG METODE	11
	Handicapbegrebet	12
	Data	13
	Metode	13
	Hvad betyder det, at noget er statistisk signifikant?	15
2	HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE I DE FIRE REGIONER	17
	Personer med handicap	18
	Sværhedsgraden af handicap	19
	Væsentligste handicap	20
	Arbejdsevnevurdering	21
	Beskæftigelse	22

Arbejdstid	30
3 SÆRLIGE VILKÅR, VIDEN OG INDSATS	39
Beskæftigelse på særlige vilkår	40
Hjælpe midler og støtteforanstaltninger	41
Kendskab til støtteordninger	42
Arbejdsgivers indsats	46
4 HOLDNINGER TIL PERSONER MED HANDICAP	49
Generelle holdninger til personer med handicap på arbejdspladsen	49
holdninger til kollegaer med specifikke handicap på arbejdspladsen	52
BILAG	63
Bilag til kapitel 1	63
Bilag til kapitel 2	65
Bilag til kapitel 3	81
LITTERATUR	83
SFI-RAPPORTER SIDEN 2014	85

FORORD

Denne rapport belyser tilknytningen til arbejdsmarkedet blandt personer med handicap i første kvartal 2014. Rapporten belyser blandt andet, om der er regionale forskelle i beskæftigelsen for personer med handicap, samt om beskæftigelsesudviklingen for personer med handicap har været den samme i de fire regioner. Desuden undersøger vi blandt andet kendskabet til beskæftigelsesrettede støtteordninger for personer med handicap samt holdningen blandt beskæftigede personer til at have en kollega med handicap i de fire regioner.

Rapporten, som er udarbejdet i forbindelse med SFI-rapporten ”Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2014” (Larsen & Høgelund, 2015), er en efterfølger til rapporten ”Handicap og beskæftigelse i 2012. Regionale forskelle” (Kjeldsen & Høgelund, 2013). Rapporten er bestilt og finansieret af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR).

Datagrundlaget er spørgeskemaundersøgelser blandt personer i befolkningen mellem 16 og 64 år, som blev interviewet i forbindelse med Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelser i 2002, 2005, 2008, 2010, 2012 og 2014. Herudover er der benyttet registeroplysninger.

Rapporten er blevet kommenteret af seniorforsker Thomas Clausen fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Vi takker for gode og konstruktive kommentarer.

København, april 2015

AGI CSONKA

RESUMÉ

Denne rapport undersøger beskæftigelsen blandt personer med handicap i 2014 i landets fire beskæftigelsesregioner, som eksisterede frem til 1. januar 2015.¹ Rapporten skal ses i sammenhæng med rapporten ”Handicap og beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2014” (Larsen & Høgelund, 2015), som belyser beskæftigelsen blandt personer med handicap på landsplan.

RESULTATER

- På landsplan har 16,9 pct. af befolkningen mellem 16 og 64 år et selv vurderet handicap eller længerevarende helbredsproblem i 1. kvartal 2014. Andelen af personer med et handicap er mindre i region Hovedstaden og Sjælland (15 pct.) end i region Syddanmark (20 pct.) og region Midtjylland (17 pct.).

---

1. De fire beskæftigelsesregioner, Hovedstaden og Sjælland, Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland, havde hver deres regionale beskæftigelsesråd. Fra 1. januar 2015 er de fire beskæftigelsesregioner erstattet af tre regionale arbejdsmarkedskontorer, og samtidig blev de fire beskæftigelsesråd erstattet af otte regionale arbejdsmarkedsråd. Rådene har blandt andet til opgave at understøtte beskæftigelsesindsatsen på tværs af kommunerne og at rådgive kommunerne om udviklingen af beskæftigelsesindsatsen.

- Blandt personer med handicap er 42,6 pct. i beskæftigelse på landsplan. Beskæftigelsesandelen er større i region Hovedstaden og Sjælland (46 pct.) end i region Syddanmark (38 pct.) og region Midtjylland (40 pct.). I disse tre beskæftigelsesregioner er beskæftigelsesandelen faldet fra 2002 til 2014 – både for personer med og personer uden handicap. Men i region Syddanmark og region Midtjylland har faldet været størst for personer med handicap. I region Nordjylland er beskæftigelsesandelen faldet for personer uden handicap, mens der for personer med handicap ikke er statistisk signifikant forskel på beskæftigelsesandelen i 2002 og 2014.
- Beskæftigede personer med handicap arbejder i gennemsnit 30,2 timer om ugen. Den gennemsnitlige arbejdstid er højere i region Hovedstaden og Sjælland (30,6 timer) end i Midtjylland (29,2 timer). Mellem 2012 og 2014 er den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i region Hovedstaden og Sjælland faldet med næsten 2 timer om ugen.
- Blandt beskæftigede personer med handicap er 25,9 pct. ansat på særlige vilkår. Der er ikke signifikante forskelle mellem hver af de fire beskæftigelsesregioner. Dog er andelen, som er ansat på særlige vilkår, mindre i region Hovedstaden og Sjælland end i de tre øvrige beskæftigelsesregioner under ét. På landsplan er andelen, som er ansat på særlige vilkår, vokset fra 8,8 pct. i 2005 til 25,9 pct. i 2014. De fire beskæftigelsesregioner følger i store træk denne udvikling.
- På landsplan kender 73,5 pct. af målgruppen for ordningen med fleksjob til ordningen. Kendskabet til ordningen er mindre i region Hovedstaden og Sjælland (69 pct.) end i de øvrige beskæftigelsesregioner (mellem 74 pct. og 79 pct.).
- I alle fire beskæftigelsesregioner er betænelighederne ved at arbejde sammen med en kollega med et fysisk handicap blevet større de senere år. Til gengæld er betænelighederne ved at arbejde sammen med en kollega med en psykisk lidelse blevet mindre. Til trods for disse ændringer er skepsissen i alle fire beskæftigelsesregioner stadig større med hensyn til at arbejde sammen med en kollega med meget store humørsvingninger end at arbejde sammen med en kollega med et fysisk handicap.

PERSPEKTIVERING

Denne og tidligere SFI-rapporter om handicap og beskæftigelse har set på en række indikatorer for centrale forhold om handicap og beskæftigelse. Det gælder blandt andet andelen med handicap, andelen i beskæftigelse blandt personer med handicap, andelen ansat på særlige vilkår, kendskabet til beskæftigelsesrettede ordninger og holdningen til kollegaer med handicap blandt beskæftigede. For flere af disse indikatorer adskiller region Sjælland og Hovedstaden sig fra de tre øvrige beskæftigelsesregioner. Sammenlignet med de tre øvrige beskæftigelsesregioner er region Sjælland og Hovedstaden kendetegnet ved, at:

- en mindre andel af befolkningen har et handicap
- en større andel af personer med handicap er i beskæftigelse
- en mindre andel af beskæftigede med handicap er ansat på særlige vilkår
- kendskabet til ordningen med fleksjob er mindre end i de tre øvrige regioner.

Den forholdsvis store beskæftigelsesandel sammenholdt med den forholdsvis lille andel, som er ansat på særlige vilkår, tyder umiddelbart på, at udfordringerne med at skabe beskæftigelse til personer med handicap er mindre i region Sjælland og Hovedstaden end i de tre øvrige beskæftigelsesregioner. Vi kender ikke baggrunden for de regionale forskelle i beskæftigelsesandelen, og de kan tænkes at skyldes flere forhold. Mulighederne for at have personer med handicap ansat kan eksempelvis være bedre i region Sjælland og Hovedstaden, fx fordi der er flere jobs, som kan varetages af personer med handicap, fordi virksomhederne i højere grad efterspørger personer med handicap, eller fordi personer med handicap i region Sjælland og Hovedstaden adskiller sig fra personer med handicap i de øvrige regioner. En bedre forståelse af årsagerne til de regionale forskelle vil kræve mere dybdegående analyser.

GRUNDLAG

Datagrundlaget er spørgeskemaundersøgelser blandt personer i befolkningen mellem 16 og 64 år, som blev interviewet i forbindelse med Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelser i 2002, 2005, 2008, 2010, 2012 og 2014. Herudover er der benyttet registeroplysninger.

BEGREBER, DATA OG METODE

I denne rapport undersøger vi beskæftigelsen blandt personer med handicap i 2014 i landets fire beskæftigelsesregioner, som eksisterede frem til 1. januar 2015. De fire beskæftigelsesregioner, Hovedstaden og Sjælland, Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland, havde hver deres regionale beskæftigelsesråd. Fra 1. januar 2015 er de fire beskæftigelsesregioner erstattet af tre regionale arbejdsmarkedskontorer, og samtidig blev de fire beskæftigelsesråd erstattet af otte arbejdsmarkedsråd.

Blandt de væsentligste problemstillinger, som vi undersøger i rapporten, er regionale forskelle i:

- *Beskæftigelse*, herunder udviklingen mellem 2002 og 2014 i beskæftigelsesandelen og udviklingen i den ugentlige arbejdstid blandt personer med og personer uden handicap (kapitel 2)
- *Beskæftigelse på særlige vilkår*, herunder benyttelse af og viden om beskæftigelsesrettede ordninger for personer med handicap samt arbejdsgiveres indsats over for ansatte med handicap (kapitel 3)
- *Holdninger til personer med handicap blandt beskæftigede*, herunder dels generelle holdninger til personer med handicap på arbejdspladsen, dels holdninger til en kollega med enten et synshandicap, et mobilitetshandicap eller en psykisk lidelse (kapitel 4).

Vi undersøger således på regionalt plan en række af de problemstillinger, der er undersøgt på landsplan i rapporten ”Handicap og beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2014” (Larsen & Høgelund, 2015), og resultaterne i denne rapport skal dermed ses i sammenhæng med resultaterne i Larsen & Høgelund (2015). Derudover bygger kapitlerne i denne rapport på fremstillingen i de tidligere rapporter om regionale forskelle i handicap og beskæftigelse (Thomsen & Høgelund, 2011b; Kjeldsen & Høgelund, 2013).

HANDICAPBEGREBET²

Begrebet ”handicap” er ifølge WHO relationelt (World Health Organization, 2001). Det vil sige, at der skelnes mellem en funktionsnedsættelse og et handicap. En funktionsnedsættelse indebærer ikke i sig selv et handicap – det er i mødet med omgivelserne, at det afgøres, om der er tale om et handicap. Der er tale om et handicap, hvis en person har en funktionsnedsættelse, der medfører, at der er aktiviteter (fx arbejdsrelaterede), personen ikke kan deltage i, som personer uden handicap kan deltage i. I denne rapport operationaliserer vi begrebet ”handicap” ved at kategorisere personer ud fra deres egen vurdering af, om de har et handicap. Personerne i undersøgelsen er således blevet spurgt, om de har et længerevarende helbredsproblem eller handicap, hvortil de enten har kunnet svare ”ja” eller ”nej”. De personer, der har svaret bekræftende, definerer vi som personer med et handicap eller længerevarende helbredsproblem. Disse personer er efterfølgende blevet spurgt, om de vurderer, at der er tale om et større eller et mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem, og hvilken type handicap eller længerevarende helbredsproblem der er det væsentligste (se også kapitel 2). Det er vigtigt at være opmærksom på, at denne forholdsvis brede operationalisering af handicapbegrebet, samt at der er tale om en selvsvurdering af handicap eller længerevarende helbredsproblem, hver især kan give anledning til usikkerhed om andelen, der har et handicap eller længerevarende helbredsproblem. Fordelen ved operationaliseringen er imidlertid, at det er simpelt at anvende, samt at det muliggør sammenligninger over tid, idet handicapbegrebet bliver anvendt på samme måde i de tidligere handicapundersøgelser, som

---

2. En mere uddybende gennemgang af handicapbegrebet og vores operationalisering heraf findes i Larsen & Høgelund (2015).

SFI har foretaget (Miiller, Høgelund & Geerdsen, 2006; Larsen & Høgelund, 2009; Thomsen & Høgelund, 2011a; Kjeldsen, Houlberg & Høgelund, 2013; Larsen & Høgelund, 2015).

DATA

Rapportens data stammer primært fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelsen, som har til formål at belyse befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Arbejdskraftundersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse, der udføres hvert kvartal blandt befolkningen i Danmark i alderen 15-74 år. I et tillægsmodul til Arbejdskraftundersøgelsen i 1. kvartal 2014 har vi stillet en række spørgsmål om handicap og længerevarende helbredsproblemer m.v. 34.135 personer blev udtrukket til bruttostikprøven, heraf deltog 19.373 personer i aldersgruppen 15-64 år i undersøgelsen (en opnåelsesprocent på 56,8). Med henblik på sammenligninger over tid har vi benyttet tilsvarende data fra Arbejdskraftundersøgelsen og handicap-tillægsmodulet i 2. kvartal 2002, 4. kvartal 2005, 1. kvartal 2008, 1. kvartal 2010 og 1. kvartal 2012. I 2002 og 2005 deltog 10-11.000 personer, og i 2008-2012 deltog 18-19.000 personer. I de følgende kapitler afgrænser vi os til personer i alderen 16-64 år (vi ser med andre ord bort fra de 15-årige). For 2014 vil det fx sige, at vores undersøgelsespopulati-on er de 18.643 personer ud af de i alt 19.373 personer i nettostikprøven, der befinder sig i denne aldersgruppe. Af disse har 2.724 personer angivet at have et handicap eller længerevarende helbredsproblem. En beskrivelse af disse personer med hensyn til en række baggrundskarakteristika fremgår af bilagstabel B1.1 særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

Til Arbejdskraftundersøgelsen har vi koblet data fra Danmarks Statistiks registre, hvilket giver os supplerende oplysninger om blandt andet beskæftigelse, uddannelse, civilstand, statsborgerskab og bopælsregion.

METODE

Når vi i rapporten ser på sammenhænge mellem to variable (tovejs-sammenhænge), hvilket som oftest vedrører fordelingen på en given va-

riabel på tværs af de fire beskæftigelsesregioner, rapporterer vi andele i procent (med undtagelse af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i tabel 2.14-2.17 i kapitel 2).

I fremstillingen af en række binære logistiske regressionsanalyser, det vil sige logistiske regressioner med to udfald, i bilag til kapitel 2, rapporterer vi de såkaldte marginale effekter ("average partial effects"). De estimerede marginale effekter er beregnet for en (fiktiv) person, der antager gennemsnitsværdien på alle variable i regressionen. For en sådan person angiver marginaleffekten for en given variabel (fx et større handicap set i forhold til et mindre handicap), hvordan sandsynligheden for et givet udfald (fx sandsynligheden for at være i beskæftigelse) i gennemsnit ændrer sig som følge af, at gennemsnitspersonen ændrer kategori på den pågældende variabel (fx fra at have et mindre handicap til at have et større handicap), mens værdierne på de øvrige variable holdes konstante. Vi kan illustrere dette med et eksempel fra rapporten. I den logistiske regression i bilagstabel B2.2 ser vi, at marginaleffekten af at have et større handicap set i forhold til at have et mindre handicap i region Sjælland er $-0,3937$. Det betyder, at for en gennemsnitsperson med handicap er vores bedste bud, at sandsynligheden for at være i beskæftigelse i region Sjælland er næsten 40 procentpoint mindre, hvis vedkommende har et større handicap, end hvis vedkommende har et mindre handicap (referencekategorien). Forskellen er statistisk signifikant (se forklaring på statistisk signifikans i næste afsnit).

I fremstillingen af en række lineære regressionsanalyser, det vil sige regressioner med en kontinuert variabel som udfald, i bilag til kapitel 2, rapporterer vi de såkaldte "Ordinary Least Squares" (OLS)-regressionskoefficienter. Regressionskoefficienterne angiver, hvor meget værdien på den afhængige variabel (fx den ugentlige arbejdstid) ændrer sig, når værdien på en given uafhængig variabel ændrer sig med én enhed (fx fra ikke at have et handicap til at have et handicap), når de øvrige variable holdes konstante. Som et eksempel kan vi se på bilagstabel B2.13, hvor regressionskoefficienten til variabelen "Har et handicap" er $-4,8298$. Dette betyder, at for en person i beskæftigelse i region Midtjylland er vores bedste bud, at den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er knap 5 timer lavere, hvis personen har et handicap, end hvis personen ikke har et handicap. Forskellen er statistisk signifikant (se forklaring på statistisk signifikans i næste afsnit).

HVAD BETYDER DET, AT NOGET ER STATISTISK SIGNIFIKANT?

Som nævnt ovenfor bygger vores resultater på data fra en spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt en stikprøve af den danske befolkning. Fordi der er tale om en stikprøve, vil der altid være en vis statistisk usikkerhed forbundet med resultaterne. Generelt gælder det, at jo større stikprøve, jo større sandsynlighed er der for, at stikprøven ligner befolkningen, og jo mindre statistisk usikkerhed er der derfor på resultaterne.

I rapporten kan vi i nogle tilfælde med stor sikkerhed konkludere, at fundne forskelle er reelle forskelle, fordi vi med stor sandsynlighed ville finde samme forskelle, hvis vi spurgte alle personer i de pågældende beskæftigelsesregioner. Der er to mulige årsager til, at vi kan konkludere, at en funden forskel i fx beskæftigelsen mellem to beskæftigelsesregioner er reel. For det første vil vi kunne tale om en statistisk signifikant forskel, hvis usikkerheden om beskæftigelsesandelens størrelse for de enkelte beskæftigelsesregioner er lille. Der vil fx være lille usikkerhed om beskæftigelsesandelen blandt personer uden handicap, fordi denne gruppe i alle fire beskæftigelsesregioner udgør en stor del af vores forholdsvis store stikprøve. For det andet vil vi kunne tale om en reel forskel, hvis forskellen mellem de tal, vi sammenligner, er stor, uanset om usikkerheden på de enkelte tal er forholdsvis stor.

Når vi skal afgøre, om der er væsentlig forskel mellem to eller flere tal, støtter vi os til en statistisk test, som populært sagt fortæller, hvor sikre vi kan være på, at de målte forskelle er reelle. Testen giver en p-værdi, som altid er mellem 0 og 1, og jo mindre p-værdien er, desto sikrere kan vi være på, at der er reel forskel på de tal, vi sammenligner. Hvis fx p-værdien er 0,03, betyder det, at der kun er 3 procents risiko for, at en konklusion om, at der er forskel på tallene, er forkert. Når p-værdien er mindre end 0,05, konkluderer vi derfor, at der er statistisk signifikant forskel mellem tallene.³

---

3. Der er ikke nogen videnskabelig "rigtig" grænse for, hvad p-værdien skal være, for at man kan konkludere, at der er tale om en statistisk signifikant forskel, og den fastsættes ofte efter datamaterialets størrelse og karakter.

HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE I DE FIRE REGIONER

De fire beskæftigelsesregioner, Hovedstaden og Sjælland, Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland, har, som nævnt i kapitel 1, hver deres regionale beskæftigelsesråd (pr. 1. januar 2015 regionale arbejdsmarkedsråd), som blandt andet har til opgave at analysere udviklingen på det regionale arbejdsmarked og overvåge resultaterne af jobcentrenes indsats. En del af dette arbejde består dermed også i at belyse beskæftigelsesindsatsen for personer med handicap.

Dette kapitel indeholder på denne baggrund dels en undersøgelse af, om der er forskel i andelen af personer med handicap mellem de fire beskæftigelsesregioner, og dels om der er forskel i sammensætningen af gruppen af personer med handicap på tværs af de fire beskæftigelsesregioner, da disse forhold kan have betydning for den enkelte beskæftigelsesregions muligheder for at øge beskæftigelsen for personer med handicap. Vi undersøger herefter, om der er forskelle i udviklingen i beskæftigelsesandelen og i udviklingen i den ugentlige arbejdstid blandt personer med handicap mellem de fire beskæftigelsesregioner.

PERSONER MED HANDICAP

Tabel 2.1 viser, at andelen af befolkningen i alderen 16-64 år, der har oplyst, at de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem, er 16,9 pct. i 1. kvartal 2014. Andelen varierer mellem de fire beskæftigelsesregioner – fra 15,3 pct. i region Sjælland til 20,2 pct. i region Syddanmark. Denne forskel er statistisk signifikant. Også i 2010 og 2012 var andelen med handicap statistisk signifikant mindre i region Sjælland end i region Syddanmark (Thomsen & Høgelund, 2011a; Kjeldsen & Høgelund, 2013). Derudover er forskellen i 1. kvartal 2014 mellem region Syddanmark og henholdsvis region Midtjylland (17,1 pct.) og region Nordjylland (17,4 pct.) statistisk signifikant. Det samme gælder forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland. Forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland er imidlertid ikke statistisk signifikant, hvilket kan skyldes det mindre datagrundlag for region Nordjylland.

TABEL 2.1

Andel af befolkningen i alderen 16-64 år med et handicap eller længerevarende helbredsproblem. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel med handicap	15,3	20,2	17,1	17,4	16,9
Opvægtet antal personer	1.638.692	742.705	809.118	363.480	3.553.994
Uvægtet antal personer	8.042	4.103	4.498	2.000	18.643

Anm.: Forskellen i andelen med handicap mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellen mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på 0,1-procent-niveau. Forskellen mellem region Syddanmark og region Midtjylland er signifikant på et 1-procent-niveau, mens forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland og mellem region Syddanmark og region Nordjylland begge er signifikant på et 5-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Man kan forestille sig, at forskellen i andelen med et handicap eller længerevarende helbredsproblem skyldes forskelle i befolknings sammensætningen i de fire beskæftigelsesregioner. Hvis fx andelen af ældre mennesker er større i én beskæftigelsesregion end i en anden, vil andelen af personer med handicap sandsynligvis også stige, da ældre mennesker oftere har et handicap end yngre mennesker (jf. Larsen m.fl., 2008; Larsen & Høgelund, 2014). Vi har derfor foretaget en logistisk regression, hvor vi undersøger sammenhængen mellem handicapstatus på den ene side og køn, civilstand, statsborgerskab, alder, uddannelsesniveau og bopælsregi-

on på den anden (ikke vist). Analysen viser imidlertid, at selv når vi kontrollerer for disse forhold, ændrer det ikke ved de statistisk signifikante forskelle i andelen med handicap i tabel 2.1.

SVÆRHEDSGRADEN AF HANDICAP

Alle interviewpersoner i Arbejdskraftundersøgelsen, der har svaret bekræftende til, at de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem, er efterfølgende blevet spurgt, om de vurderer, at der er tale om et større eller et mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem. På landsplan vurderer 39,1 pct. i 1. kvartal 2014, at de har et mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem, mens de resterende 60,9 pct. vurderer, at de har et større handicap eller længerevarende helbredsproblem, jf. tabel 2.2.

TABEL 2.2

Personer med handicap i alderen 16-64 år fordelt efter handicappets størrelse. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Mindre handicap/ længerevarende helbredsproblem	40,1	37,5	37,3	43,2	39,1
Større handicap/ længerevarende helbredsproblem	59,9	62,5	62,7	56,8	60,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	250.216	150.103	138.422	63.102	601.844
Uvægtet antal personer	1.078	691	654	301	2.724

Anm.: Forskellen i fordelingen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Ingen parvise forskelle er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Andelen, der har oplyst, at de har et mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem, varierer mellem 37,3 pct. i region Midtjylland og 43,2 pct. i region Nordjylland. Forskellene mellem beskæftigelsesregionerne er imidlertid ikke statistisk signifikante, og vi konkluderer derfor, at andelen med et mindre (og et større) handicap er på samme niveau i de fire beskæftigelsesregioner.

VÆSENTLIGSTE HANDICAP

Alle interviewpersoner i Arbejdskraftundersøgelsen, der har svaret bekræftende til, at de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem, er desuden blevet bedt om at oplyse typen af deres væsentligste handicap. Hver person har frit kunnet angive typen af sit væsentligste handicap, og interviewereren har efterfølgende indkodet svaret i én af et antal svarkategorier. Tabel 2.3 viser blandt personer med handicap i 1. kvartal 2014 særskilt for de fire beskæftigelsesregioner fordelingen på fire overordnede typer af væsentligste handicap: mobilitetshandicap, sanse- og kommunikationshandicap, psykiske lidelser og sygdomme.

TABEL 2.3

Personer med handicap i alderen 16-64 år fordelt efter fire overordnede typer af væsentligste handicap. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Mobilitet	37,8	45,3	42,3	49,8	42,0
Sanser og kommunikation	2,8	3,4	1,9	3,3	2,8
Psykiske lidelser	15,5	15,3	13,1	8,9	14,2
Sygdomme	43,8	36,0	42,7	38,0	41,0
I alt	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	243.359	147.316	134.786	62.122	587.584
Uvægtet antal personer	1.051	678	638	297	2.664

Anm.: Forskellen i fordelingerne mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellen mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på et 5-procent-niveau, mens forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland er signifikant på et 1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

I alle fire beskæftigelsesregioner er de to hyppigst angivne væsentligste handicap mobilitetshandicap (mellem 37,8 pct. og 49,8 pct.) og sygdomme (mellem 36,0 pct. og 43,8 pct.), mens andelen er væsentligt lavere, når der drejer sig om en psykisk lidelse (mellem 8,9 pct. og 15,5 pct.) eller et sanse- og kommunikationshandicap (mellem 1,9 pct. og 3,4 pct.). Fordelingen på typen af det væsentligste handicap er statistisk signifikant forskellig mellem region Sjælland og henholdsvis region Syddanmark og region Nordjylland. I region Sjælland oplyser således en mindre andel (37,8 pct.), at de har et mobilitetshandicap end i region Syddanmark (45,3 pct.) og region Nordjylland (49,8 pct.), mens en større andel i region

Sjælland (43,8 pct.) oplyser, at de har en sygdom som væsentligste handicap sammenlignet med region Syddanmark (36,0 pct.) og region Nordjylland (38,0 pct.). I region Sjælland, region Syddanmark og region Midtjylland er andelen, der oplyser, at de har en psykisk lidelse som væsentligste handicap, meget lig hinanden (mellem 13,1 pct. og 15,5 pct.), mens andelen er markant og statistisk signifikant mindre i region Nordjylland (8,9 pct.) end i region Sjælland og region Syddanmark.

Med undtagelse af region Nordjylland er andelen, der oplyser, at de har en sygdom som væsentligste handicap, steget mellem 2010 og 2014, mens andelen, der oplyser, at de har et mobilitetshandicap, omvendt er faldet i samme periode. Andelen med henholdsvis et sanse- og kommunikationshandicap og en psykisk lidelse som væsentligste handicap har derimod været stort set konstant i perioden 2010-2014 (ikke vist).

ARBEJDSEVNEVURDERING

Tabel 2.4 viser den selvvrurderede arbejdsevne blandt personer med handicap i 1. kvartal 2014 særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

I region Sjælland og region Nordjylland vurderer en lidt større andel deres arbejdsevne til at være meget god (henholdsvis 21,9 pct. og 21,2 pct.), end tilfældet er på landsplan (19,7 pct.), mens en lidt mindre andel vurderer deres arbejdsevne til at være meget dårlig (henholdsvis 33,3 pct. og 28,7 pct.), end tilfældet er på landsplan (34,3 pct.). Det modsatte gør sig gældende i region Syddanmark og region Midtjylland, hvor henholdsvis 17,1 pct. og 17,9 pct. vurderer deres arbejdsevne til at være meget god, mens henholdsvis 37,9 pct. og 34,6 pct. vurderer deres arbejdsevne til at være meget dårlig. Fordelingen på arbejdsevnevurdering i region Nordjylland er således statistisk signifikant forskellig fra fordelingen i både region Syddanmark og region Midtjylland.

Den gennemsnitlige arbejdsevnevurdering blandt personer med handicap er dermed også statistisk signifikant bedre i region Nordjylland (6,1 på skala 1-10) end i både region Syddanmark og region Midtjylland (begge 5,4). Landsgennemsnittet er 5,6. At arbejdsevnevurderingen blandt personer med handicap er bedre i region Nordjylland, kan blandt andet hænge sammen med, at vi i tabel 2.2 fandt, at region Nordjylland er den beskæftigelsesregion, hvor andelen af personer med handicap med et vurderet større handicap er mindst (dog ikke statistisk signifikant min-

dre end i de andre beskæftigelsesregioner). Larsen & Høgelund (2015) finder således en statistisk signifikant sammenhæng mellem sværhedsgraden af handicap og arbejdsevnevurdering.

TABEL 2.4

Arbejdsevnevurdering (skala 1-10) for personer med handicap i alderen 16-64 år. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
10 (Meget god)	21,9	17,1	17,9	21,2	19,7
7-9	24,8	24,4	23,7	33,8	25,4
4-6	20,0	20,5	23,7	16,3	20,6
1-3 (1=Meget dårlig)	33,3	37,9	34,6	28,7	34,3
I alt	100,0	99,9	99,9	100,0	100,0
Gennemsnitlig arbejdsevnevurdering	5,7	5,4	5,4	6,1	5,6
Opvægtet antal personer	250.216	150.103	138.422	63.102	601.844
Uvægtet antal personer	1.078	691	654	301	2.724

Anm.: Forskellen i fordelingerne mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellen i gennemsnittet mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en t-test.

Forskellen i fordelingen mellem region Nordjylland og henholdsvis region Syddanmark og region Midtjylland er signifikant på et 1-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Forskellen i gennemsnittet mellem region Nordjylland og henholdsvis region Syddanmark og region Midtjylland er signifikant på et 5-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

BESKÆFTIGELSE

Det fremgår af henholdsvis tabel 2.5, 2.6 og 2.7, at både på landsplan og i de fire beskæftigelsesregioner er den sæsonkorrigerende beskæftigelsesandel markant større blandt personer uden handicap end blandt personer med handicap.⁴ Tabel 2.5 viser således, at på landplan er 76,5 pct. blandt

4. Vi følger tilnærmelsesvis Danmarks Statistiks definition af en ”beskæftiget person” i Arbejdskraftundersøgelsen. Vi betragter således alle personer som beskæftigede, når de har angivet at have arbejdet mindst 1 betalt time i referenceugen, eller, alternativt, ikke arbejdede i referenceugen, men havde et arbejde, som de midlertidigt var væk fra pga. sygdom, orlov eller lignende, og som de ville vende tilbage til. Selvstændige og medarbejdende ægtefæller betragtes også som beskæftigede. Til forskel fra Danmarks Statistik definerer vi imidlertid også personer, der har tilsagn om at kunne påbegynde et arbejde inden for højst 3 måneder, som beskæftigede. Spørgeskemaundersøgelsen er ikke gennemført på samme tid af året i de forskellige undersøgelsesår, jf. kapitel 1, og sæsonudsving i beskæftigelsen vil påvirke beskæftigelsesandelen de forskellige år. For at korrigere for sæsonudsving har vi derfor udelukket personer med midlertidigt arbejde fra analysen,

personer uden handicap beskæftiget i 1. kvartal 2014, mens det kun gælder 42,6 pct. blandt personer med handicap. Forskellen er statistisk signifikant. På landsplan er beskæftigelsesandelen blandt personer med og personer uden handicap således 70,8 pct. i 1. kvartal 2014.

TABEL 2.5

Andel beskæftigede blandt personer i alderen 16-64 år. Særskilt for personer med og personer uden handicap. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	Personer med handicap	Personer uden handicap	I alt
Andel beskæftigede	42,6	76,5	70,8
Opvægtet antal personer	600.011	2.942.875	3.542.885
Uvægtet antal personer	2.714	15.869	18.583

Anm.: Forskellen i andel beskæftigede mellem personer med og personer uden handicap er testet med en χ^2 -test.

Forskellen er signifikant på 0,1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Kilde: Larsen & Høgelund (2015).

Det fremgår af tabel 2.6, at der er forskel på beskæftigelsesandelen blandt personer med handicap i de fire beskæftigelsesregioner i 1. kvartal 2014. Beskæftigelsesandelen er størst i region Sjælland med 45,9 pct. og mindst i region Syddanmark med 38,3 pct. Denne forskel er statistisk signifikant. Beskæftigelsesandelen i region Sjælland er også statistisk signifikant større end i region Midtjylland, hvor den er 40,4 pct.

Det kan tænkes, at forskellen i beskæftigelsesandelen skyldes forskelle i sammensætningen af personer med handicap i de fire beskæftigelsesregioner.⁵ Hvis fx uddannelsesniveaet blandt personer med handicap er højere i én beskæftigelsesregion end i en anden (hvilket fx er tilfældet i region Sjælland sammenlignet med de øvrige beskæftigelsesregioner, jf. bilagstabel B1.1), vil beskæftigelsesandelen sandsynligvis også stige, da beskæftigessandsynligheden stiger statistisk signifikant med uddannelsesniveaet blandt personer med handicap (jf. Larsen & Høgelund, 2015). Vi har derfor foretaget en logistisk regression, hvor vi undersøger sammenhængen mellem beskæftigelsesstatus på den ene side og køn, civilstand, statsborgerskab, alder, uddannelsesniveau og bopælsregi-

det vil sige arbejde af højst 6 måneders varighed, som ikke har karakter af uddannelse eller selvstændig virksomhed.

5. Af bilagstabel B1.1 fremgår fordelingen på køn, civilstand, statsborgerskab, alder og uddannelse særskilt for de fire beskæftigelsesregioner blandt personer med handicap i 1. kvartal 2014.

on på den anden (ikke vist). Analysen viser, at selv når vi kontrollerer for disse forhold, er beskæftigelsesandsynligheden statistisk signifikant større i region Sjælland end i region Syddanmark og region Midtjylland.

TABEL 2.6

Andel beskæftigede blandt personer med handicap i alderen 16-64 år. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel beskæftigede	45,9	38,3	40,4	44,4	42,6
Opvægtet antal personer	249.713	149.463	137.733	63.102	600.011
Uvægtet antal personer	1.075	688	650	301	2.714

Anm.: Forskellen i andel beskæftigede mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Forskellen mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på et 1-procent-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant på et 5-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante. Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Tabel 2.7 viser blandt personer uden handicap, at beskæftigelsesandelen ligger på samme niveau i alle fire beskæftigelsesregioner i 1. kvartal 2014. Der er kun mindre forskelle i andelen mellem beskæftigelsesregionerne, og ingen af forskellene er statistisk signifikante.

TABEL 2.7

Andel beskæftigede blandt personer uden handicap i alderen 16-64 år. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel beskæftigede	76,8	75,9	76,6	76,4	76,5
Opvægtet antal personer	1.384.965	589.949	668.718	299.242	2.942.875
Uvægtet antal personer	6.944	3.400	3.832	1.693	15.869

Anm.: Forskellen i andel beskæftigede mellem regionerne er testet parvis mod hinanden med en χ^2 -test. Ingen parvise forskelle er ikke signifikante. Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Sammenligner vi de regionale beskæftigelsesandele for personer med handicap (tabel 2.6) og personer uden handicap (tabel 2.7), er der forskel i den relative beskæftigelse for personer med handicap på tværs af de fire

beskæftigelsesregioner. Forskellen i beskæftigelsesandelen mellem personer med og personer uden handicap er størst i region Syddanmark med 37,6 procentpoint (svarende til en 50 pct. mindre beskæftigelsesandel blandt personer med handicap sammenlignet med personer uden handicap), mens forskellen mellem personer med og personer uden handicap fx er 30,9 procentpoint i region Sjælland (svarende til en 40 pct. mindre beskæftigelsesandel blandt personer med handicap sammenlignet med personer uden handicap).

BESKÆFTIGELSESUUDVIKLINGEN I REGIONERNE

I dette afsnit foretager vi analyser af beskæftigelsesudviklingen blandt personer med og personer uden handicap mellem 2002 og 2014 særskilt for de fire beskæftigelsesregioner (Larsen & Høgelund (2015) foretager en tilsvarende analyse på landsplan). Først undersøger vi, hvordan udviklingen i beskæftigelsen har været for henholdsvis personer med og personer uden handicap i hver af de fire beskæftigelsesregioner. Dernæst undersøger vi i en række logistiske regressionsanalyser, om udviklingen har været den samme for de to grupper⁶ særskilt for de fire beskæftigelsesregioner. Endelig undersøger vi via tilsvarende analyser, om beskæftigelsesudviklingen har været den samme for personer, der har oplyst, at de har et større handicap, og for personer, der har oplyst, at de har et mindre handicap, ligeledes særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

BESKÆFTIGELSESDREGION SJÆLLAND

Beskæftigelsesudviklingen i region Sjælland for personer med og personer uden handicap i perioden 2002-2014 fremgår af tabel 2.8.

Vi ser, at blandt personer med handicap var beskæftigelsesandelen statistisk signifikant større i både 2002, 2005 og 2008 sammenlignet med 2012 og 2014, mens beskæftigelsesandelen er steget lidt, men ikke statistisk signifikant, mellem 2012 og 2014 – fra 44,8 pct. i 2012 til 45,9 pct. i 2014. Vi ser desuden af tabellen, at dette mønster også gør sig gældende blandt personer uden handicap (dog ser vi også mellem 2012 og 2014 et mindre fald i beskæftigelsesandelen), udsvingene mellem undersøgelsesårene er imidlertid mindre blandt personer uden handicap.

---

6. Vi har således foretaget en logistisk regressionsanalyse som i Larsen & Høgelund (2015), hvor vi undersøger sammenhængen mellem beskæftigelse på den ene side og handicapstatus, undersøgelsesår og interaktionen mellem undersøgelsesår og handicapstatus på den anden.

TABEL 2.8

Andel beskæftigede blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Sjælland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	2002	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>						
Andel beskæftigede	51,1*	56,3***	52,1***	45,0	44,8	45,9
Opvægtet antal personer	292.110	305.047	287.112	239.660	271.913	249.713
Uvægtet antal personer	811	766	1.271	1.305	1.146	1.075
<i>Personer uden handicap</i>						
Andel beskæftigede	82,1***	81,0***	81,7***	78,3	77,9	76,8
Opvægtet antal personer	1.203.657	1.250.920	1.325.169	1.378.821	1.349.207	1.384.965
Uvægtet antal personer	3.598	3.220	6.177	7.174	6.757	6.944

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2002, 2005, 2008, 2010 og 2014 er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at blandt personer med handicap er forskellen i region Sjælland mellem 2014 og 2002 signifikant på et 5-procent-niveau, mellem 2014 og 2005 signifikant på et 0,1-procent-niveau og mellem 2014 og 2008 signifikant på et 1-procent-niveau.

Blandt personer uden handicap er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002, 2005 og 2008 signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

En logistisk regressionsanalyse (bilagstabel B2.1) viser, at der ikke er statistisk signifikant forskel på udviklingen i beskæftigelsesandelen mellem 2002 og 2014 mellem personer med og personer uden handicap. Personer med handicap har altså beskæftigelsesmæssigt hverken klaret sig værre eller bedre end personer uden handicap i denne periode. Bilagstabel B2.2 viser, at beskæftigelsesudviklingen mellem 2005 og 2014 heller ikke har været statistisk signifikant forskellig for personer med et større og personer med et mindre handicap.

BESKÆFTIGELSESGREGION SYDDANMARK

I region Syddanmark finder vi, ligesom i region Sjælland, at beskæftigelsesandelen blandt personer med handicap er statistisk signifikant mindre i både 2012 og 2014 end i 2002, 2005 og 2008, jf. tabel 2.9.

Beskæftigelsesandelen er imidlertid også faldet mellem 2012 og 2014 – fra 42,5 pct. i 2012 til 38,3 pct. i 2014, hvilket dog ikke er statistisk signifikant. Af tabellen ser vi desuden, at blandt personer uden handicap var beskæftigelsesandelen også statistisk signifikant større i 2002 og 2005 end i 2012 og statistisk signifikant større i både 2002, 2005 og 2008 end i 2014. Faldet i beskæftigelsesandelen mellem 2012 og 2014 for personer uden handicap er heller ikke statistisk signifikant.

TABEL 2.9

Andel beskæftigede blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Syddanmark. 2002-2014. Sæsonkorregeret beskæftigelse. Procent.

	2002	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>						
Andel beskæftigede	54,3 ***	49,9 *	50,3 **	42,5	42,5	38,3
Opvægtet antal personer	159.699	163.006	153.211	139.551	142.666	149.463
Uvægtet antal personer	456	416	769	845	688	688
<i>Personer uden handicap</i>						
Andel beskæftigede	81,6 **	81,1 *	79,6	76,1	77,7	75,9
Opvægtet antal personer	638.648	607.052	611.647	616.032	606.128	589.949
Uvægtet antal personer	1.929	1.644	3.288	4.043	3.469	3.400

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2002, 2005, 2008, 2010 og 2014 er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at blandt personer med handicap i region Syddanmark er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002, 2005 og 2008 signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Blandt personer uden handicap er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002, 2005 og 2008 signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

En logistisk regressionsanalyse viser, at der er forskel på beskæftigelsesudviklingen i region Syddanmark mellem 2002 og 2014, jf. bilagstabel B2.3. Beskæftigelsesudviklingen har således været statistisk signifikant

dårligere for personer med handicap både mellem 2002 og 2014 og mellem 2008 og 2014. Bilagstabel B2.4 viser derimod, at beskæftigelsesudviklingen i region Syddanmark ikke har været statistisk signifikant forskellig for personer med et større og personer med et mindre handicap mellem 2002 og 2014.

BESKÆFTIGELSESREGION MIDTJYLLAND

Tablet 2.10 viser beskæftigelsesudviklingen for personer med og personer uden handicap i region Midtjylland i perioden 2002-2014.

TABEL 2.10

Andel beskæftigede blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Midtjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	2002	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>						
Andel beskæftigede	49,4	53,9*	50,4*	51,5*	43,4	40,4
Opvægtet antal personer	165.282	153.115	146.675	128.284	145.353	137.733
Uvægtet antal personer	479	410	709	421	703	650
<i>Personer uden handicap</i>						
Andel beskæftigede	79,9*	80,7**	82,2***	78,1	77,0	76,6
Opvægtet antal personer	634.973	633.611	662.167	676.163	664.667	668.718
Uvægtet antal personer	1.929	1.682	3.494	2.395	3.885	3.832

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2002, 2005, 2008, 2010 og 2014 er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at blandt personer med handicap i region Midtjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002 og 2010 signifikant på et 1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005 og 2008 er signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Blandt personer uden handicap er forskellen mellem 2014 og 2002 signifikant på et 5-procent-niveau, forskellen mellem 2014 og 2005 er signifikant på et 1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2008 er signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

I region Midtjylland var beskæftigelsesandelen statistisk signifikant større i 2005, 2008 og 2010 end i 2012 og statistisk signifikant større i både 2002, 2005, 2008 og 2010 end i 2014. Beskæftigelsesandelen er også fal-

det mellem 2012 og 2014 – fra 43,4 pct. i 2012 til 40,4 pct. i 2014, forskellen er dog ikke statistisk signifikant. Blandt personer uden handicap var beskæftigelsesandelen statistisk signifikant større i 2002, 2005 og 2008 end i 2012 og 2014. Heller ikke her er faldet i beskæftigelsesandelen mellem 2012 og 2014 statistisk signifikant.

Den logistiske regressionsanalyse i bilagstabel B2.5 viser, at udviklingen i beskæftigelsesandelen i region Midtjylland har været statistisk signifikant forskellig for personer med og personer uden handicap mellem 2005 og 2014 og mellem 2010 og 2014. I begge tilfælde har beskæftigelsesudviklingen været statistisk signifikant dårligere for personer med handicap. Derimod har beskæftigelsesudviklingen ikke været statistisk signifikant forskellig mellem de øvrige undersøgelsesår og 2014. Bilagstabel B2.6 viser, at beskæftigelsesudviklingen i region Midtjylland ikke har været statistisk signifikant forskellig for personer med et større og personer med et mindre handicap mellem 2002 og 2014 med undtagelse af mellem 2008 og 2014. Beskæftigelsesudviklingen mellem 2008 og 2014 har således været statistisk signifikant bedre for personer med et større handicap end for personer med et mindre handicap. Personer med et større handicap har med andre ord oplevet et mindre fald i beskæftigelsen end personer med et mindre handicap mellem 2008 og 2014.

BESKÆFTIGELSESGREGION NORDJYLLAND

I region Nordjylland finder vi i modsætning til de tre øvrige beskæftigelsesregioner, at beskæftigelsesandelen blandt personer med handicap ikke har ændret sig statistisk signifikant mellem nogen af undersøgelsesårene, selvom beskæftigelsesandelen er mindre i både 2012 (44,2 pct.) og 2014 (44,4 pct.) end i de tidligere undersøgelsesår (mellem 47,4 pct. og 50,7 pct.), jf. tabel 2.11. At ingen af disse forskelle er statistisk signifikante, kan skyldes det mindre datagrundlag for personer med handicap i region Nordjylland. Blandt personer uden handicap gælder derimod, at beskæftigelsesandelen var statistisk signifikant større i 2002 og 2008 end i både 2012 og 2014, og statistisk signifikant mindre i 2010 end i både 2012 og 2014.

Logistiske regressionsanalyser viser, at beskæftigelsesudviklingen i region Nordjylland ikke har været statistisk signifikant forskellig mellem 2002 og 2014, hverken for personer med og for personer uden handicap, jf. bilagstabel B2.7, eller for personer med et større og for personer med et mindre handicap, jf. bilagstabel B2.8.

TABEL 2.11

Andel beskæftigede blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Nordjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	2002	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>						
Andel beskæftigede	47,4	50,7	49,8	48,8	44,2	44,4
Opvægtet antal personer	73.879	71.880	75.434	57.407	65.166	63.102
Uvægtet antal personer	237	193	362	186	297	301
<i>Personer uden handicap</i>						
Andel beskæftigede	80,1 *	78,4	79,6 *	72,2 *	76,0	76,4
Opvægtet antal personer	300.358	310.813	297.940	308.423	298.990	299.242
Uvægtet antal personer	975	872	1.639	1.041	1.730	1.693

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2002, 2005, 2008, 2010 og 2014 er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og ikke fundet nogen signifikante forskelle blandt personer med handicap.

Blandt personer uden handicap er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002, 2008 og 2010 signifikant på et 5-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

ARBEJDSTID

For at give en mere detaljeret beskrivelse af arbejdsudbuddet blandt personer med handicap undersøger vi i dette afsnit deres ugentlige arbejdstid.⁷ Vi undersøger først den ugentlige arbejdstid i 1. kvartal 2014 blandt beskæftigede personer med handicap⁸ særskilt for de fire beskæftigelses-

7. Det vil sige den aftalte ugentlige arbejdstid i hovedbeskæftigelsen blandt personer, der har angivet at have arbejdet mindst 1 betalt time i referenceugen, eller alternativt, ikke arbejdede i referenceugen, men havde et job eller en aktivitet, som vedkommende ikke passede i referenceugen. For personer, der har oplyst, at de ikke har en aftalt ugentlig arbejdstid, fx selvstændige, anvendes det oplyste antal normale ugentlige arbejdstimer i hovedbeskæftigelsen.

8. Til forskel fra forrige afsnit om beskæftigelse medtager vi i dette afsnit om den ugentlige arbejdstid ikke personer, som har tilsagn om at kunne påbegynde et arbejde inden for højst 3 måneder, fordi vi ikke kender deres ugentlige arbejdstid.

regioner, og vi sammenligner med den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer uden handicap.

Tabel 2.12 viser den ugentlige arbejdstid i hovedbeskæftigelsen blandt personer med handicap i 1. kvartal 2014, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

TABEL 2.12

Ugentlig arbejdstid i hovedbeskæftigelsen blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
1-10 timer	7,2	8,7	13,3	5,9	8,7
11-20 timer	19,1	19,2	17,1	20,3	18,8
21-36 timer	21,1	22,8	20,6	14,8	20,7
37 timer og derover	52,6	49,3	49,0	59,0	51,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	30,6	30,1	29,2	31,3	30,3
Opvægtet antal personer	114.246	57.183	55.654	27.847	254.930
Uvægtet antal personer	537	308	288	146	1.279

Anm.: Forskellen i fordelingen af den ugentlige arbejdstid mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Forskellen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en t-test.

Forskellen i fordelingen af den ugentlige arbejdstid mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant på et 5-procent-niveau. Ingen af de øvrige parsive forskelle er signifikante.

Ingen af forskellene i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Der er ingen statistisk signifikante forskelle på tværs af de fire beskæftigelsesregioner i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid (mellem 29,2 timer i region Midtjylland og 31,3 timer i region Nordjylland). Forskellen i arbejdstidsfordelingen blandt beskæftigede personer med handicap er, som den eneste, lige netop statistisk signifikant mellem region Sjælland og region Midtjylland. Beskæftigede personer med handicap i region Midtjylland oplyser således i større omfang, at de har en arbejdsuge på 1-10 timer (13,3 pct.), end tilfældet er i de øvrige beskæftigelsesregioner (mellem 5,9 pct. og 8,7 pct.), mens en lidt mindre andel i region Midtjylland oplyser, at de har en arbejdsuge på 37 timer eller derover (49,0 pct.), end tilfældet er i de øvrige beskæftigelsesregioner (mellem 49,3 pct. og 59,0 pct.).

Blandt beskæftigede personer uden handicap gælder det også, at region Nordjylland har den højeste gennemsnitlige ugentlige arbejdstid med 35,1 timer og region Midtjylland den laveste gennemsnitlige ugentlige arbejdstid med 34,0 timer, jf. tabel 2.13.

TABEL 2.13

Ugentlig arbejdstid i hovedbeskæftigelsen blandt beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
1-10 timer	7,8	8,0	8,3	7,1	7,9
11-20 timer	5,3	3,6	4,8	3,3	4,6
21-36 timer	15,1	17,0	16,2	15,0	15,7
37 timer og derover	71,8	71,4	70,8	74,6	71,8
I alt	100,0	100,0	100,1	100,0	100,0
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	34,1	34,7	34,0	35,1	34,3
Opvægtet antal personer	1.062.508	447.401	511.188	228.468	2.249.565
Uvægtet antal personer	5.172	2.514	2.830	1.263	11.779

Anm.: Forskellen i fordelingen af den ugentlige arbejdstid mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Forskellen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en t-test.

Forskellen i fordelingen af den ugentlige arbejdstid mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på et 0,1-procent-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland, mellem region Syddanmark og region Midtjylland og mellem region Midtjylland og region Nordjylland er alle signifikante på et 5-procent-niveau.

Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Forskellen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid mellem region Nordjylland og henholdsvis region Sjælland og region Midtjylland er signifikant på et 5-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Landsgennemsnittet er 34,3 timer. Forskellen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid mellem region Nordjylland og henholdsvis region Sjælland (34,1 timer) og region Midtjylland er statistisk signifikant.

UDVIKLINGEN I ARBEJDESTIDEN I REGIONERNE

I dette afsnit foretager vi en analyse af udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap mellem 2008 og 2014⁹ særskilt for de fire be-

9. Vi ser kun på udviklingen i den ugentlige arbejdstid mellem 2008 og 2014, fordi der er et databrud mellem 2005 og 2008.

skæftigelsesregioner (Larsen & Høgelund (2015) foretager en tilsvarende analyse på landsplan). Vi undersøger først, hvordan udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid har været for henholdsvis personer med og personer uden handicap i hver af de fire beskæftigelsesregioner. Dernæst undersøger vi i en række lineære regressionsanalyser, om udviklingen har været den samme for de to grupper¹⁰ særskilt for de fire beskæftigelsesregioner. Endelig undersøger vi via tilsvarende analyser, om udviklingen i den ugentlige arbejdstid har været den samme for personer, der har oplyst, at de har et større handicap, og for personer, der har oplyst, at de har et mindre handicap, ligeledes særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

BESKÆFTIGELSESGREGION SJÆLLAND

I region Sjælland ser vi, at den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med handicap har været nogenlunde konstant mellem 2008 og 2012 (32,5-32,7 timer), men at den er faldet med næsten 2 timer til 30,6 timer i 2014, jf. tabel 2.14. Faldet mellem 2012 og 2014 er statistisk signifikant, og det er ensbetydende med, at forskellen mellem 2008 og 2014 også er statistisk signifikant.

Blandt beskæftigede personer uden handicap er udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid mellem 2008 (34,6 timer) og 2012 (34,0 timer) ikke statistisk signifikant, hvilket heller ikke er tilfældet sammenlignet med 2014, hvor den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er 34,1 timer.

En lineær regressionsanalyse viser, at udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i region Sjælland har været statistisk signifikant forskellig for beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alle undersøgelsesårene sammenlignet med 2014, jf. bilagstabel B2.9. I alle tilfælde har faldet i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid været statistisk signifikant større for beskæftigede personer med handicap sammenlignet med beskæftigede personer uden handicap. Udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid har imidlertid ikke været statistisk signifikant forskellig for beskæftigede personer med et større og beskæftigede personer med et mindre handicap mellem 2008 og 2014, jf. bilagstabel B2.10.

---

10. Vi har således foretaget en lineær regressionsanalyse som i Larsen & Høgelund (2015), hvor vi undersøger sammenhængen mellem ugentlig arbejdstid på den ene side og handicapstatus, undersøgelsesår og interaktionen mellem undersøgelsesår og handicapstatus på den anden.

TABEL 2.14

Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Sjælland. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	32,7	32,5	32,7	30,6 *
Opvægtet antal pers.	148.810	107.810	121.510	114.246
Uvægtet antal pers.	697	591	570	537
<i>Personer uden handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	34,6	34,0	34,0	34,1
Opvægtet antal pers.	1.080.889	1.079.230	1.048.715	1.062.508
Uvægtet antal pers.	5.059	5.339	5.057	5.172

Anm.: Forskellen mellem gennemsnittet i 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2008, 2010 og 2014 er testet med en t-test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at blandt personer med handicap er forskellen mellem gennemsnittet i 2014 og henholdsvis 2008 og 2012 signifikant på et 5-procent-niveau. Blandt personer uden handicap er forskellen mellem gennemsnittet i 2014 og de øvrige undersøgelsesår ikke signifikant.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

BESKÆFTIGELSESGREGION SYDDANMARK

Udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i region Syddanmark for beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i perioden 2008-2014 fremgår af tabel 2.15.

Vi ser, at blandt beskæftigede personer med handicap var den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid statistisk signifikant højere i 2008 (32,6 timer) sammenlignet med 2012 og 2014 (begge 30,1 timer). Blandt beskæftigede personer uden handicap var den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid også statistisk signifikant højere i 2008 (35,6 timer) sammenlignet med 2012 (34,4 timer) og 2014 (34,7 timer).

Via en lineær regressionsanalyse finder vi, at udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i region Syddanmark ikke har været statistisk signifikant forskellig for beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap mellem 2008 og 2014, jf. bilagstabel B2.11. Det samme gælder, når vi sammenligner udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid mellem beskæftigede personer med et

større og beskæftigede personer med et mindre handicap – der er ingen statistisk signifikante forskelle mellem 2008 og 2014, jf. bilagstabel B2.12.

TABEL 2.15

Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Syddanmark. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	32,6 *	29,5	30,1	30,1
Opvægtet antal pers.	76.710	59.255	60.577	57.183
Uvægtet antal pers.	424	366	320	308
<i>Personer uden handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	35,6 **	34,7	34,4	34,7
Opvægtet antal pers.	486.387	467.870	470.849	447.401
Uvægtet antal pers.	2.668	2.933	2.618	2.514

Anm.: Forskellen mellem gennemsnittet i 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2008, 2010 og 2014 er testet med en t-test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at blandt personer med handicap er forskellen mellem gennemsnittet i 2014 og 2008 signifikant på et 5-procent-niveau. Blandt personer uden handicap er forskellen mellem gennemsnittet i 2014 og 2008 også signifikant på et 5-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

BESKÆFTIGELSESGREGION MIDTJYLLAND

Udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i region Midtjylland for beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i perioden 2008-2014 fremgår af tabel 2.16.

Den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er faldet i hele perioden mellem 2008 og 2014 – fra 31,6 timer i 2008 til 29,2 timer i 2014. Faldet i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er imidlertid ikke statistisk signifikant. Blandt beskæftigede personer uden handicap ser vi også et fald i hele perioden mellem 2008 og 2014 – fra 35,1 timer i 2008 til 34,0 timer i 2014. Faldet mellem 2008 og henholdsvis 2012 (34,2 timer) og 2014 er statistisk signifikant.

TABEL 2.16

Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Midtjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	31,6	30,8	30,0	29,2
Opvægtet antal pers.	73.982	66.017	63.149	55.654
Uvægtet antal pers.	393	222	355	288
<i>Personer uden handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	35,1 *	34,3	34,2	34,0
Opvægtet antal pers.	543.543	526.516	511.900	511.188
Uvægtet antal pers.	2.893	1.778	2.915	2.830

Anm.: Forskellen mellem gennemsnittet i 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2008, 2010 og 2014 er testet med en t-test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at blandt personer med handicap er forskellen mellem gennemsnittet i 2014 og de øvrige undersøgelsesår ikke signifikant. Blandt personer uden handicap er forskellen mellem gennemsnittet i 2014 og 2008 signifikant på et 1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

En lineær regressionsanalyse viser, at udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i region Midtjylland ikke har været statistisk signifikant forskellig for beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap mellem 2008 og 2014, jf. bilagstabel B2.13. Udviklingen i den ugentlige arbejdstid har heller ikke været statistisk signifikant forskellig for beskæftigede personer med et større og beskæftigede personer med et mindre handicap mellem 2008 og 2014, jf. bilagstabel B2.14.

BESKÆFTIGELSESREGION NORDJYLLAND

Endelig ser vi i tabel 2.17, at udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med handicap i region Nordjylland har været noget mere uregelmæssig end udviklingen i de øvrige beskæftigelsesregioner. Dette kan hænge sammen med det noget mindre datagrundlag i region Nordjylland sammenlignet med de øvrige beskæftigelsesregioner.

TABEL 2.17

Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Nordjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	2008	2010	2012	2014
<i>Personer med handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	32,8	31,7	35,2	31,3
Opvægtet antal pers.	37.569	28.021	28.795	27.847
Uvægtet antal pers.	192	84	147	146
<i>Personer uden handicap</i>				
Gennemsnitlig ugentlig arbejdstid	34,9	34,9	34,4	35,1
Opvægtet antal pers.	237.232	222.213	227.246	228.468
Uvægtet antal pers.	1.309	688	1.281	1.263

Anm.: Forskellen mellem gennemsnittet i 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2008, 2010 og 2014 er testet med en t-test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at der hverken blandt personer med eller personer uden handicap er signifikant forskel mellem gennemsnittet i 2014 og de øvrige undersøgelsesår.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Vi ser et fald fra 32,8 timer i 2008 til 31,7 timer i 2010 og herefter en markant stigning til 35,2 timer i 2012 efterfulgt af et endnu større fald til 31,3 timer i 2014. Grundet det forholdsvis lille datagrundlag for beskæftigede personer med handicap i region Nordjylland er ingen af forskellene imidlertid statistisk signifikante. Tabellen viser også, at blandt beskæftigede personer uden handicap har udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid været relativt mere stabil i undersøgelsesperioden. Den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid var fx 34,9 timer i 2008 og 35,1 timer i 2014 med mindre udsving i de mellemliggende undersøgelsesår. Heller ikke blandt personer uden handicap er der statistisk signifikante forskelle mellem undersøgelsesårene.

På baggrund af en lineær regressionsanalyse finder vi, at udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i region Nordjylland har været statistisk signifikant forskellig for beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap mellem 2012 og 2014, jf. bilagstabel B2.15, hvilket skyldes det relativt store fald i arbejdstiden mellem 2012 (35,2 timer) og 2014 (31,3 timer) for beskæftigede personer med handicap, mens beskæftigede personer uden handicap har oplevet en

mindre stigning mellem 2012 (34,4 timer) og 2014 (35,1 timer). Som i de øvrige beskæftigelsesregioner er der derimod ingen statistisk signifikante forskelle, når vi sammenligner udviklingen i den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid mellem beskæftigede personer med et større og beskæftigede personer med et mindre handicap mellem 2008 og 2014, jf. bilagstabel B2.16

SÆRLIGE VILKÅR, VIDEN OG INDSATS

For personer, der ikke har mulighed for at være en del af arbejdsmarkedet på ordinære vilkår, findes en bred vifte af støtteordninger. Mens nogle af disse ordninger er en del af den generelle aktive beskæftigelsesindsats, er andre en del af den specifikke indsats for personer med handicap.¹¹ Nogle indsatser har til formål at hjælpe personer med at komme i beskæftigelse, mens andre også retter sig mod personer, der allerede er i beskæftigelse, men som har brug for hjælp til at fastholde beskæftigelsen.

Følgende ordninger med beskæftigelse på særlige vilkår kan være relevante for personer med handicap¹²:

- Fleksjob
- Løntilskud til førtidspensionister (tidligere kaldet ”skånejob”)
- Aftalebaseret skånejob uden kommunal inddragelse
- Beskyttet arbejde¹³

---

11. De handicapkompenserende og de øvrige ordninger er beskrevet nærmere i Tørslev m.fl. (2010).

12. Derudover findes en ordning med henholdsvis personlig assistance i erhverv og økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning. Disse ordninger vedrører imidlertid ikke selve ansættelsen af personer med handicap, og de vil derfor ikke blive behandlet under afsnittet om beskæftigelse på særlige vilkår. De behandles i stedet i afsnittene om hjælpemidler og støtteforanstaltninger og kendskabet til støtteordninger.

13. Beskyttet arbejde kan både anses for at være en social foranstaltning og en form for beskæftigelse (Bengtsson, 2009). Vi har afgrænset analysen til personer i beskæftigelse. Derfor anser vi her beskyttet arbejde for at være en form for beskæftigelse på særlige vilkår.

- Arbejdsprøvning/revalidering.

Dette kapitel indeholder for hver af de fire beskæftigelsesregioner en undersøgelse dels af udbredelsen af disse ordninger med beskæftigelse på særlige vilkår blandt beskæftigede personer med handicap, og dels af omfanget af brugen af hjælpemidler og støtteforanstaltninger i erhvervsarbejdet blandt beskæftigede personer med handicap. Derudover undersøger vi kendskabet til de tre væsentligste beskæftigelsesrettede ordninger for personer med handicap, der alle har til formål at gøre det muligt at varetage et job, selvom man har et handicap. Det drejer sig om fleksjobordningen, ordningen med personlig assistance i erhverv og ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning (jf. Larsen & Høgelund, 2009). Endelig undersøger vi arbejdsgiveres indsats over for ansatte med handicap. Vi ser på, i hvilket omfang personer med handicap er blevet tilbudt hjælp og/eller støtte af deres arbejdsgiver i forbindelse med deres handicap, og vi ser på, i hvilket omfang personer med handicap har et udækket behov for én eller flere støtteforanstaltninger fra arbejdsgiveren.

BESKÆFTIGELSE PÅ SÆRLIGE VILKÅR

Tabel 3.1 viser andelen blandt beskæftigede personer med handicap i 1. kvartal 2014, som er ansat på særlige vilkår, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

Tabellen viser, at andelen er nogenlunde ens i region Syddanmark, region Midtjylland og region Nordjylland (mellem 26,8 pct. og 28,8 pct.), mens den er signifikant mindre i region Sjælland med 22,4 pct.¹⁴ Ingen af de parvise forskelle i andelen mellem beskæftigelsesregionerne er statistisk signifikante.

Når vi ser på udviklingen over tid, jf. bilagstabel B3.1, finder vi, at i region Sjælland, region Syddanmark og region Midtjylland er andelen blandt beskæftigede personer med handicap, som er ansat på særlige vilkår, med enkelte undtagelser steget mellem alle undersøgelsesår, dog ikke i helt samme omfang i region Sjælland (med undtagelse af 2014) som i region Syddanmark og region Midtjylland. I alle tre regioner er andelen

---

14. Vi har testet, om der er forskel på andelen ansat på særlige vilkår mellem region Sjælland og de tre øvrige beskæftigelsesregioner under ét.

blandt beskæftigede ansat på særlige vilkår således statistisk signifikant større i både 2012 og 2014 end i 2002. Region Nordjylland skiller sig ud ved at have en meget ujævn udvikling hen over undersøgelsesårene med både stigninger og fald i andelen. En del af disse udsving hænger muligvis sammen med det noget mindre datagrundlag i region Nordjylland sammenlignet med de øvrige beskæftigelsesregioner.

TABEL 3.1

Andel ansat på særlige vilkår blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel, som er ansat på særlige vilkår	22,4	26,8	28,8	28,7	25,5
Opvægtet antal personer	115.290	59.038	56.677	28.807	259.812
Uvægtet antal personer	543	317	292	149	1.301

Anm.: Forskellen i andelen ansat på særlige vilkår mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Ingen parvise forskelle er signifikante.
 Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

HJÆLPEMIDLER OG STØTTEFORANSTALTNINGER

I forrige afsnit undersøgte vi omfanget af ansættelse på særlige vilkår, hvilket relaterer sig til selve ansættelsesforholdet. I dette afsnit belyser vi, i hvilket omfang beskæftigede personer med handicap gør brug af generelle hjælpemiddelordninger eller støtteforanstaltninger i deres erhvervsarbejde, som arbejdsgiveren kan tilbyde med eller uden tilskud fra det offentlige. Der kan både være tale om formelle ordninger og mere uformelle ordninger, som er aftalt mellem personen med handicap og vedkommendes arbejdsgiver uden kommunens mellemkomst. Hjælpen kan være af teknisk karakter, fx en særlig computer lavet til personer med synsnedset, eller snarere have karakter af en foranstaltning, fx nedsat arbejdstid, eller støtte fra arbejdsgiver, chef og/eller kollegaer. Hjælpe midler og støtteforanstaltninger kan sikre, at en person med handicap kan fastholde sit arbejde, eller være en hjælp til at komme i beskæftigelse.

Tabel 3.2 viser andelen blandt beskæftigede personer med handicap, der benytter hjælpemidler, foranstaltninger eller støtte i deres er-

hvervsarbejde som følge af handicapet/helbredsproblemet, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

TABEL 3.2

Andel beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år med hjælpemiddel, foranstaltning eller støtte i deres erhvervsarbejde som følge af handicapet/helbredsproblemet. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel med hjælpemiddel eller anden støtte	10,3	12,4	14,9	8,7	11,6
Opvægtet antal personer	111.349	55.423	52.864	27.734	247.370
Uvægtet antal personer	522	299	275	146	1.242

Anm.: Forskellen i andelen med hjælpemiddel, foranstaltning eller støtte mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Ingen parvise forskelle er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Tabellen viser, at andelen varierer mellem 8,7 pct. i region Nordjylland til 14,9 pct. i region Midtjylland, mens andelen er 10,3 pct. og 12,4 pct. i henholdsvis region Sjælland og region Syddanmark. Ingen af forskellene i andelen mellem beskæftigelsesregionerne er imidlertid statistisk signifikante. Andelen i region Nordjylland har svinget kraftigt mellem de seneste undersøgelsesår, hvilket, som ovenfor nævnt, kan hænge sammen med det noget mindre datagrundlag i region Nordjylland sammenlignet med de øvrige beskæftigelsesregioner.

KENDSKAB TIL STØTTEORDNINGER

I dette afsnit ser vi på kendskabet til de væsentligste støtteordninger for beskæftigede personer med handicap.

Kendskabet til fleksjobordningen blandt personer med handicap, som er i målgruppen for ordningen, er vist i tabel 3.3, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner. Målgruppen for fleksjobordningen er her defineret som alle personer med handicap, der ikke allerede benytter eller har benyttet fleksjobordningen. Tabellen viser, at i region Sjælland er andelen, som har kendskab til, men som ikke allerede benytter eller har benyttet sig af fleksjobordningen, statistisk signifikant mindre (69,0 pct.), end til-

fældet er i de øvrige beskæftigelsesregioner, hvor andelen ikke er statistisk signifikant forskellige fra hinanden (mellem 74,5 pct. og 79,0 pct.). Dette svarer i høj grad til mønsteret i 2012 (jf. Kjeldsen & Høgelund, 2013).

TABEL 3.3

Personer med handicap i alderen 16-64 år i målgruppen for fleksjobordningen fordelt efter kendskab til ordningen. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel som kender, men ikke har benyttet	69,0	78,0	74,5	79,0	73,5
Andel som ikke kender	31,0	22,0	25,5	21,0	26,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	217.259	127.390	112.592	54.468	511.710
Uvægtet antal personer	936	582	540	261	2.319

Anm.: Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellen mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på 0,1-procent-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant på et 5-procent-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland er signifikant på et 1-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante. Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Det er imidlertid muligt, at en mindre del af målgruppen for fleksjobordningen kender til den i region Sjælland end i de øvrige beskæftigelsesregioner, hvis flere benytter eller har benyttet sig af ordningen i region Sjælland og således ifølge vores definition ikke længere er en del af målgruppen. For at belyse dette nærmere har vi foretaget en tilsvarende analyse, men hvor personer med handicap, som benytter eller har benyttet sig af fleksjobordningen, er inkluderet i kategorien for personer, der kender ordningen (ikke vist). Dette rykker ikke ved konklusionerne fra tabel 3.3. Det er stadig sådan, at i region Sjælland er kendskabet til ordningen inden for målgruppen statistisk signifikant mindre (73,1 pct.) end i de øvrige beskæftigelsesregioner (mellem 79,2 pct. og 81,9 pct.), mens der ikke er statistisk signifikante forskelle mellem de øvrige beskæftigelsesregioner.

Vi ser dernæst på kendskabet til den handicapkompenserende ordning med personlig assistance i erhverv, jf. tabel 3.4.

TABEL 3.4

Personer med handicap i alderen 16-64 år i målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv fordelt efter kendskab til ordningen. Særskilt for beskæftigelsesregion. Målgruppe efter lovændring, 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel som kender, men ikke har benyttet	32,5	24,0	18,3	17,5	25,7
Andel som ikke kender	67,5	76,1	81,7	82,5	74,3
I alt	100,0	100,1	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal Personer	34.028	20.960	18.724	7.051	80.764
Uvægtet antal personer	139	89	89	31	348

Anm.: Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant på et 5-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv er her defineret som alle personer med handicap, der har brug for støtte eller yderligere støtte for at kunne udføre erhvervsarbejde, og som ikke allerede benytter eller har benyttet sig af ordningen.¹⁵ Tabellen viser, at andelen af målgruppen for ordningen, der kender, men som ikke har benyttet sig af ordningen, varierer fra 17,5 pct. i region Nordjylland til 32,4 pct. i region Sjælland, mens andelen er 18,3 pct. og 24,0 pct. i henholdsvis region Midtjylland og region Syddanmark. Det er imidlertid kun forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland, der er statistisk signifikant, hvilket kan skyldes det begrænsede datagrundlag særligt for region Nordjylland. Med undtagelse af region Nordjylland, hvor andelen, der oplyste at have kendskab til ordningen, var noget større (og størst med 28,4 pct.) i 2012, er kendskabet til ordningen mellem de tre øvrige beskæftigelsesregioner meget lig mønsteret i 2012 (jf. Kjeldsen & Høgelund, 2013).

Inkluderer vi personer, der benytter eller har benyttet sig af ordningen med personlig assistance i erhverv, i kategorien for personer, der kender ordningen (ikke vist), finder vi igen, at forskellen i andelen med

15. Før 2007 var det kun personer med fysiske handicap, der kunne benytte sig af ordningen med personlig assistance. Efter en lovændring i 2007 kan også personer med psykiske handicap benytte ordningen.

kendskab til ordningen mellem region Sjælland og region Midtjylland, som den eneste, er statistisk signifikant.¹⁶

Endelig ser vi på kendskabet til ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning. Ordningen retter sig både mod personer, der er i beskæftigelse, og personer, der har brug for hjælp til at komme det. Vi definerer i denne sammenhæng målgruppen for ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning som personer med handicap, der har brug for hjælp eller yderligere hjælp for at kunne udføre erhvervsarbejde. Tabel 3.5 viser andelen af personer i målgruppen for ordningen, der henholdsvis har søgt om og fået støtte, har søgt om og ikke fået støtte samt ikke har søgt om støtte, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

TABEL 3.5

Personer med handicap i alderen 16-64 år i målgruppen for ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning fordelt efter søgning. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel som har søgt og fået støtte	16,3	13,7	9,2	21,3	14,4
Andel som har søgt, men ikke fået støtte	10,0	7,5	6,4	7,8	8,3
Andel som ikke har søgt om støtte	73,7	78,8	84,4	70,9	77,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal Personer	34.666	21.483	18.974	7.293	82.416
Uvægtet antal personer	143	91	90	32	356

Anm.: Forskellen i andelen, der har søgt om økonomisk støtte, mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Ingen parvise forskelle er signifikante.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Af tabellen fremgår det, at der er forholdsvis store forskelle i andelen, der har søgt om støtte, samt i andelen, der har fået støtte, på tværs af beskæftigelsesregionerne. På grund af det begrænsede datagrundlag er forskellene imidlertid ikke statistisk signifikante.

16. Dette er ikke overraskende, idet der kun er ganske få personer i hver beskæftigelsesregion, der angiver at benytte eller have benyttet sig af ordningen.

ARBEJDSGIVERS INDSATS

I dette afsnit undersøger vi arbejdsgiveres indsats over for ansatte med handicap. Af tabel 3.6 ses andelen blandt beskæftigede personer med handicap, som er blevet tilbudt én eller flere støtteforanstaltninger af arbejdsgiveren, hvor denne/disse er blevet iværksat, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner. Støtteforanstaltningerne kan blandt andet bestå i tilpassede arbejdsforhold, fx en speciel stol eller særlige arbejdsredskaber, nedsat arbejdstid, særlige arbejdsopgaver, fleksible arbejdsvilkår og/eller en personlig hjælper.

TABEL 3.6

Andel blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år, som er blevet tilbudt én eller flere støtteforanstaltninger af arbejdsgiveren, hvor denne/disse er blevet iværksat. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel for hvem indsats er tilbudt og iværksat	29,4	36,2	35,6	30,6	32,4
Opvægtet antal personer	114.714	57.183	55.654	28.003	255.554
Uvægtet antal personer	539	308	288	147	1.282

Anm.: Forskellen i andelen ansat på særlige vilkår mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Ingen parvise forskelle er signifikante. Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Andelen varierer mellem 29,4 pct. i region Sjælland og 36,2 pct. i region Syddanmark, mens den er 30,6 pct. i region Nordjylland og 35,6 pct. i region Midtjylland. Ingen af forskellene i andelen mellem beskæftigelsesregionerne er imidlertid statistisk signifikante.

Andelen blandt beskæftigede personer med handicap med et udekket behov for én eller flere støtteforanstaltninger fra arbejdsgiveren er vist i tabel 3.7, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner. Andelen er forholdsvis lille og stort set ens på tværs af de fire beskæftigelsesregioner (7,5 pct.-8,7 pct.). Igen er ingen af forskellene i andelen mellem beskæftigelsesregionerne statistisk signifikante.

TABEL 3.7

Andel blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år, som har et udækket behov for én eller flere støtteforanstaltninger fra arbejdsgiveren. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Andel med udækket behov	7,5	8,7	8,1	7,5	7,9
Opvægtet antal personer	114.714	57.183	55.654	28.003	255.554
Uvægtet antal personer	539	308	288	147	1.282

Anm.: Forskellen i andelen ansat på særlige vilkår mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Ingen parvise forskelle er signifikante.
Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

HOLDNINGER TIL PERSONER MED HANDICAP

Ligesom tilbuddet om og brugen af støtteordninger kan have betydning for beskæftigelsessituationen blandt personer med handicap, kan befolkningens holdninger til at arbejde sammen med en person med handicap også have en betydning. Eksempelvis vil en arbejdsgiver, som i en ansættelsessituation skal vælge mellem en person med og en person uden handicap, sandsynligvis være opmærksom på holdningen til personer med handicap blandt arbejdspladsens ansatte. Dette kapitel indeholder derfor en undersøgelse af beskæftigede personers holdninger til at skulle arbejde sammen med en person med handicap. Vi undersøger dels generelle holdninger til personer med handicap på arbejdspladsen, og dels holdninger til en kollega med enten et synshandicap, et mobilitetshandicap eller en psykisk lidelse.

GENERELLE HOLDNINGER TIL PERSONER MED HANDICAP PÅ ARBEJDSPLADSEN

Alle interviewpersoner i Arbejdskraftundersøgelsen 1. kvartal 2014, der var i beskæftigelse, det vil sige både personer med og personer uden handicap, er blevet spurgt, om de er villige til at arbejde sammen med en person med handicap, hvis det kræver, at de bruger lidt tid på at hjælpe

vedkommende. Svarfordelingen fremgår af tabel 4.1 særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

TABEL 4.1

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter holdningen til at arbejde sammen med en person med handicap. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du arbejde sammen med en person med handicap, hvis det kræver, at du bruger lidt tid på at hjælpe, fx en halv time om dagen?	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Ja	80,9	80,9	80,9	83,8	81,2
Nej	8,0	7,9	8,5	6,7	7,9
Det kommer an på handicappet	5,3	5,4	4,4	4,2	5,0
Ved ikke/har ikke tænkt over det	5,8	5,8	6,2	5,3	5,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	1.178.471	504.958	568.047	256.767	2.508.242
Uvægtet antal personer	5.719	2.826	3.126	1.412	13.083

Anm.: Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Ingen parvise forskelle er signifikante.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, gør det allerede", "Ja, helt sikkert" og "Ja, måske".

Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, det tror jeg ikke", "Nej, helt sikkert ikke" og "Nej, det kan ikke lade sig gøre".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

Tabellen viser, at svarfordelingen på spørgsmålet ikke afviger statistisk signifikant mellem nogen af beskæftigelsesregionerne.

Udviklingen i svarfordelingen i perioden 2005-2014 følger i hver af de fire beskæftigelsesregioner (ikke vist) i vid udstrækning udviklingen på landsplan. Larsen & Høgelund (2015) viser, at på landsplan er svarfordelingen i 2014 statistisk signifikant forskellig fra svarfordelingen i de tidligere undersøgelsesår, hvor en større andel (med undtagelse af 2005) svarede "ja"¹⁷ til at ville arbejde sammen med en person med handicap, hvis det kræver, at man bruger lidt tid på at hjælpe vedkommende, end i 2014. I 2012 var andelen fx 85,8 pct. mod 81,2 pct. i 2014. Derimod sva-

17. I tabellen dækker "ja" over svarkategorierne: "ja, gør det allerede", "ja, helt sikkert" eller "ja, måske", mens "nej" omfatter svarkategorierne "nej, det tror jeg ikke", "nej, helt sikkert ikke" og "nej, det kan ikke lade sig gøre".

rer en større andel i 2014 end i de tidligere undersøgelsesår, at ”det kommer an på handicappet” og ”ved ikke/har ikke tænkt over det” (tilsammen 10,9 pct.), hvorfor andelen, der svarer ”nej” (7,9 pct.), er stort set den samme i 2014 som i de tidligere år. Andelen, der på landsplan svarer ”nej”, var endda markant større i 2005 (12,7 pct.) end i 2014.

Interviewpersonerne er desuden blevet spurgt, om de vurderer, at ansættelse af en person med handicap vil øge arbejdsbelastningen, jf. tabel 4.2, der viser svarfordelingen særskilt for de fire beskæftigelsesregioner.

TABEL 4.2

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter vurdering af belastningen ved at arbejde sammen med en person med handicap. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Ansættelse af en person med handicap betyder, at du og dine kollegaer belastes mere end ellers?	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Enig	24,8	27,1	26,8	26,7	25,9
Uenig	35,3	36,0	36,0	36,8	35,8
Det kommer an på handicappet	31,1	28,7	28,8	28,5	29,8
Ved ikke/har ikke tænkt over det	8,8	8,2	8,3	8,0	8,5
I alt	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	1.178.471	504.958	568.047	256.767	2.508.242
Uvægtet antal personer	5.719	2.826	3.126	1.412	13.083

Anm.: Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Ingen parvise forskelle er signifikante.

Kategorien ”Enig” udgøres af de oprindelige svarkategorier ”Helt enig” og ”Overvejende enig”. Kategorien ”Uenig” udgøres af de oprindelige svarkategorier ”Helt uenig” og ”Overvejende uenig”.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Af tabellen fremgår det, at der i 1. kvartal 2014 ingen statistisk signifikante forskelle er i svarfordelingen mellem de fire beskæftigelsesregioner. I alle fire beskæftigelsesregioner er således lige omkring en fjerdedel af beskæftigede personer enige¹⁸ i, at det vil udgøre en større arbejdsbelastning at ansætte en person med handicap på arbejdspladsen, mens lige

18. I tabellen dækker ”enig” over svarkategorierne ”helt enig” og ”overvejende enig”, mens ”uenig” omfatter svarkategorierne ”helt uenig” og ”overvejende uenig”.

godt en tredjedel er uenig heri. De resterende ca. 40 pct. svarer, at ”det kommer an på handicappet” eller ”ved ikke/har ikke tænkt over det”.

Ligesom på landsplan (se Larsen & Høgelund, 2015) er svarfordelingen i de fire beskæftigelsesregioner i 2014 statistisk signifikant forskellig fra svarfordelingen i de tidligere undersøgelsesår (ikke vist). I hver beskæftigelsesregion gælder det eksempelvis, at en mindre andel i 2014 (24,8 pct.-27,1 pct.) end i 2005 (34,2 pct.-37,5 pct.) er enig i, at ansættelse af en person med handicap betyder, at man selv og ens kollegaer belastes mere end ellers. Andelen, der er uenig i, at personer med handicap udgør en ekstra arbejdsbelastning, er imidlertid ikke blevet tilsvarende større i de enkelte beskæftigelsesregioner mellem 2005 (34,2 pct.-36,8 pct.) og 2014 (32,7 pct.-37,6 pct.), da andelen, der svarer ”ved ikke/har ikke tænkt over det”, også er blevet større mellem 2005 og 2014. En undtagelse er region Syddanmark, hvor andelen, der er uenig i, at personer med handicap udgør en ekstra arbejdsbelastning, faktisk er blevet større mellem 2005 (32,7 pct.) og 2014 (36,0 pct.), samtidig med at andelen, der er enig, er blevet mindre.

HOLDNINGER TIL KOLLEGAER MED SPECIFIKKE HANDICAP PÅ ARBEJDSPLADSEN

I dette afsnit undersøger vi, om der er forskelle i holdningen til at arbejde sammen med en kollega med enten et synshandicap, et mobilitetshandicap eller en psykisk lidelse på tværs af de fire beskæftigelsesregioner.

Først ser vi i tabel 4.3 på, i hvilket omfang beskæftigede personer vil være betænkelige ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind, særskilt for de fire beskæftigelsesregioner. Tabellen viser, at i alle fire beskæftigelsesregioner svarer ca. en femtedel i 1. kvartal 2014 ”ja”¹⁹ til, at de vil være betænkelige ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind. Andelen, som er betænkelig, varierer mellem 19,4 pct. i region Sjælland til 23,2 pct. i region Nordjylland. Denne forskel er den eneste forskel mellem beskæftigelsesregionerne, der er statistisk signifikant. Forskellen kan afspejle forskelle i holdningen til at arbejde sammen med en kollega, der er blind, men den kan måske også skyldes, at der er forskelle

---

19. I tabellen dækker ”ja” over svarkategoriene ”ja, i høj grad” og ”ja, i nogen grad”, mens ”nej” omfatter svarkategoriene ”nej, slet ikke” og ”nej, næsten ikke”.

i de jobtyper og arbejdspladser, der er fremherskende på tværs af beskæftigelsesregionerne, fx mellem region Sjælland og region Nordjylland.

TABEL 4.3

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind?	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Ja	19,4	20,8	21,6	23,2	20,6
Nej	71,4	69,6	69,5	69,2	70,4
Ved ikke	9,2	9,5	9,0	7,6	9,1
I alt	100,0	99,9	100,1	100,0	100,1
Opvægtet antal personer	1.178.471	504.958	568.047	256.767	2.508.242
Uvægtet antal personer	5.719	2.826	3.126	1.412	13.083

Anm.: Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland er signifikant på et 1-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Tabel 4.4 viser dernæst, hvordan holdningen til at arbejde sammen med en kollega, der er blind, har udviklet sig i hver af de fire beskæftigelsesregioner mellem 2005 og 2014. Vi ser en stort set ens udvikling på tværs af de fire beskæftigelsesregioner. Andelen, der svarer "ja" til, at de vil være betænkelige ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind, faldt fra 2005 til 2010, hvorefter den steg fra 2010, således at andelen i 2014 er næsten på niveau med andelen i 2005 i alle fire beskæftigelsesregioner. Andelen, der svarer "nej", er imidlertid mindre i 2014 end i 2005 i alle fire beskæftigelsesregioner, fordi en større andel svarer "ved ikke" i 2014 end i 2005.

Svarfordelingen er i alle fire beskæftigelsesregioner statistisk signifikant forskellig i både 2012 og 2014 sammenlignet med de tidligere undersøgelsesår, og forskellen mellem 2012 og 2014 er ligeledes statistisk signifikant. Sammenlignet med både 2010 og 2012 gælder det således på tværs af alle fire beskæftigelsesregioner, at i 2014 vil en større andel være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind.

TABEL 4.4

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind. Særskilt for beskæftigelsesregion og undersøgelsesår. 2005-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind?	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Region Sjælland</i>	***	***	**		***
Ja	19,5	17,6	15,3	15,2	19,4
Nej	76,8	80,2	81,1	79,5	71,4
Ved ikke	3,8	2,2	3,6	5,3	9,2
I alt	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	1.177.065	1.231.731	1.187.489	1.170.890	1.170.890
Uvægtet antal personer	3.023	5.764	5.933	5.631	5.719
<i>Region Syddanmark</i>	*	***	*		***
Ja	21,9	19,2	15,8	18,6	20,8
Nej	73,5	78,4	80,1	76,2	69,6
Ved ikke	4,6	2,4	4,1	5,2	9,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
Opvægtet antal personer	569.157	563.793	527.827	531.717	504.958
Uvægtet antal personer	1.513	3.095	3.304	2.940	2.826

Tabellen fortsættes på næste side

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2014 for den enkelte beskæftigelsesregion er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at i både region Sjælland, region Syddanmark og region Midtjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2012 signifikant på et 0,1-procent-niveau. I region Nordjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008 og 2010 signifikant på et 0,1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2012 er signifikant på et 5-procent-niveau.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

TABEL 4.4 FORTSAT

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betænkkeligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind. Særskilt for beskæftigelsesregion og undersøgelsesår. 2005-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind?	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Region Midtjylland</i>	***	***	*		***
Ja	21,8	21,0	16,7	17,7	21,6
Nej	74,6	76,2	79,4	76,7	69,5
Ved ikke	3,7	2,8	3,9	5,6	9,0
I alt	100,1	100,0	100,0	100,0	100,1
Opvægtet antal personer	592.141	618.225	594.427	574.199	568.047
Uvægtet antal personer	1.575	3.290	2.010	3.265	3.126
<i>Region Nordjylland</i>	**	***	***		*
Ja	23,2	19,5	13,1	19,4	23,2
Nej	73,6	78,4	83,5	74,4	69,2
Ved ikke	3,2	2,1	3,4	6,2	7,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	280.583	274.801	250.656	255.678	256.767
Uvægtet antal personer	761	1.501	774	1.427	1.412

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2014 for den enkelte beskæftigelsesregion er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at i både region Sjælland, region Syddanmark og region Midtjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2012 signifikant på et 0,1-procent-niveau. I region Nordjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008 og 2010 signifikant på et 0,1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2012 er signifikant på et 5-procent-niveau.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Tabel 4.5 og 4.6 viser de tilsvarende regionale svarfordelinger blandt beskæftigede personer i 1. kvartal 2014 på spørgsmålet, om man vil være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol.

TABEL 4.5

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol?	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Ja	11,6	11,8	13,8	15,4	12,5
Nej	80,5	79,4	78,0	77,1	79,3
Ved ikke	7,9	8,8	8,3	7,6	8,1
I alt	100,0	100,0	100,1	100,1	99,9
Opvægtet antal personer	1.178.471	504.958	568.047	256.767	2.508.242
Uvægtet antal personer	5.719	2.826	3.126	1.412	13.083

Anm.: Forskellen mellem regionerne er testet to og to mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellene mellem region Sjælland og region Midtjylland og mellem region Syddanmark og region Nordjylland er begge signifikante på et 5-procent-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland er signifikant på et 1-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Af tabel 4.5 ser vi, at andelen, der i 1. kvartal 2014 svarer "ja", er størst i region Nordjylland (15,4 pct.) og mindst i region Sjælland (11,6 pct.), ligesom tilfældet var med spørgsmålet, om man vil være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind. Forskellen mellem region Nordjylland og henholdsvis region Sjælland og region Syddanmark er statistisk signifikant, ligesom forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland er statistisk signifikant. Beskæftigede personer vil i alle fire beskæftigelsesregioner være mindre betænkelige ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol, end en kollega, der er blind, jf. sammenligning af tabel 4.3 og tabel 4.5.

Den udvikling, som vi for hver af de fire beskæftigelsesregioner så for beskæftigede personers holdning til at arbejde sammen med en kollega, der er blind, genfindes for beskæftigede personers holdning til at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol, jf. tabel 4.6. Tabel-

len viser således, at andelen, der svarer ”ja” til, at de vil være betænkelige ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol, faldt fra 2005 til 2010 og steg fra 2010 til 2014, således at andelen i 2014 er næsten på niveau med andelen i 2005 i alle fire beskæftigelsesregioner (region Syddanmark er dog en undtagelse). Andelen, der svarer ”nej”, er imidlertid mindre i 2014 end i 2005 i alle fire beskæftigelsesregioner, fordi en større andel svarer ”ved ikke” i 2014 end i 2005.

Ligesom vi så i tabel 4.4, er svarfordelingen i alle fire beskæftigelsesregioner statistisk signifikant forskellig i både 2012 og 2014 sammenlignet med de tidligere undersøgelsesår, og forskellen mellem 2012 og 2014 er ligeledes statistisk signifikant. På tværs af alle fire beskæftigelsesregioner er der således en større andel i 2014, som vil være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol, sammenlignet med både 2010 og 2012. Omvendt er der i 2014 en markant mindre andel, som ikke vil være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol, end i 2010 og 2012.

TABEL 4.6

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol. Særskilt for beskæftigelsesregion og undersøgelsesår. 2005-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol?	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Region Sjælland</i>	***	***	**		***
Ja	11,6	11,2	8,9	9,2	11,6
Nej	85,9	87,3	87,9	86,2	80,5
Ved ikke	2,5	1,5	3,2	4,6	7,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	1.177.276	1.231.731	1.187.489	1.170.890	1.178.471
Uvægtet antal personer	3.023	5.764	5.933	5.631	5.719
<i>Region Syddanmark</i>	**	***	*		***
Ja	14,6	11,6	8,8	10,7	11,8
Nej	81,9	86,5	87,7	85,0	79,4
Ved ikke	3,5	1,9	3,5	4,2	8,8
I alt	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0
Opvægtet antal personer	568.780	563.793	527.827	531.717	504.958
Uvægtet antal personer	1.512	3.095	3.304	2.940	2.826

Tabellen fortsættes på næste side

TABEL 4.6 FORTSAT

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol. Særskilt for beskæftigelsesregion og undersøgelsesår. 2005-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der sidder i kørestol?	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Region Midtjylland</i>	**	***	***		***
Ja	13,4	12,9	8,3	10,9	13,8
Nej	83,7	84,9	88,7	84,3	78,0
Ved ikke	2,9	2,1	2,9	4,8	8,3
I alt	100,0	99,9	99,9	100,0	100,1
Opvægtet antal personer	592.141	618.225	594.427	574.199	568.047
Uvægtet antal personer	1.575	3.290	2.010	3.265	3.126
<i>Region Nordjylland</i>	***	***	**		**
Ja	16,7	11,5	8,4	11,6	15,4
Nej	80,7	86,9	88,1	82,3	77,1
Ved ikke	2,6	1,6	3,4	6,1	7,6
I alt	100,0	100,0	99,9	100,0	100,1
Opvægtet antal personer	280.583	274.801	250.656	255.678	256.767
Uvægtet antal personer	761	1.501	774	1.427	1.412

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2014 for den enkelte beskæftigelsesregion er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at i både region Sjælland, region Syddanmark og region Midtjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2012 signifikant på et 0,1-procent-niveau. I region Nordjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008 og 2010 signifikant på et 0,1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2012 er signifikant på et 1-procent-niveau.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Tabel 4.7 viser andelen blandt beskæftigede personer, der i 1. kvartal 2014 svarer "ja" til, at de vil være betænkelige ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger (fx som følge af at vedkommende er mani-depressiv²⁰), særskilt for de fire beskæftigelsesregioner. Andelen er på stort set samme niveau i alle fire beskæftigelsesregioner (mellem 45,3 pct. og 49,5 pct.). Svarfordelingen er statistisk

20. Man bruger i dag ofte betegnelsen "bipolar affektiv sindslidelse" om det, man tidligere kaldte "mani-depressiv sindslidelse". I spørgeskemaet har vi dog anvendt udtrykket "mani-depressiv", idet dette udtryk formentligt er bedre kendt.

signifikant forskellig mellem region Sjælland og region Syddanmark. I region Sjælland er man således lidt mere skeptisk over for udsigten til at skulle arbejde sammen med en kollega med meget store humørsvingninger end i region Syddanmark. Vi ser også på tværs af alle fire beskæftigelsesregioner, at en betydeligt større andel vil være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger, end ved at arbejde sammen med en kollega, der er blind (jf. tabel 4.3), eller en kollega, der sidder i kørestol (jf. tabel 4.5).

TABEL 4.7

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger. Særskilt for beskæftigelsesregion. 1. kvartal 2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger, fx er maniodepressiv?	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Ja	49,5	45,3	47,1	49,0	48,1
Nej	39,8	43,7	41,9	40,8	41,2
Ved ikke	10,7	10,9	11,0	10,3	10,7
I alt	100,0	99,9	100,0	100,1	100,0
Opvægtet antal personer	1.178.471	504.958	568.047	256.767	2.508.242
Uvægtet antal personer	5.719	2.826	3.126	1.412	13.083

Anm.: Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test.

Forskellen mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på et 1-procent-niveau. Ingen af de øvrige parvise forskelle er signifikante.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

Tabel 4.8 viser imidlertid en anden udvikling for hver af de fire beskæftigelsesregioner, end den vi så med hensyn til betæneligheder blandt beskæftigede personer ved at skulle arbejde sammen med en kollega, der er blind, eller en kollega, der sidder i kørestol. Andelen, der vil være betænkelig ved at skulle arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger, er således stort set faldet markant mellem hvert undersøgelsesår i alle fire beskæftigelsesregioner. Mens andelen, der svarer "ja" til, at de vil være betænkelige ved at skulle arbejde sammen med

en kollega, der har meget store humørsvingninger, var mellem 62,7 pct. og 68,0 pct. på tværs af de fire beskæftigelsesregioner i 2005, er de tilsvarende andele i 2014 faldet til mellem 45,3 pct. og 49,5 pct.

TABEL 4.8

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger. Særskilt for beskæftigelsesregion og undersøgelsesår. 2005-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger, fx er maniodepressiv?	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Region Sjælland</i>	***	***	*		***
Ja	68,0	65,7	56,0	55,6	49,5
Nej	27,7	31,5	38,5	37,5	39,8
Ved ikke	4,3	2,8	5,5	6,9	10,7
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	1.175.537	1.231.731	1.187.489	1.170.890	1.178.471
Uvægtet antal personer	3.019	5.764	5.933	5.631	5.719
<i>Region Syddanmark</i>	***	***			***
Ja	64,1	60,9	55,4	55,6	45,3
Nej	30,6	35,7	39,6	38,4	43,7
Ved ikke	5,3	3,4	5,0	6,1	10,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,1	99,9
Opvægtet antal personer	568.580	563.793	527.827	531.717	504.958
Uvægtet antal personer	1.511	3.095	3.304	2.940	2.826

Tabellen fortsættes på næste side

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2014 for den enkelte beskæftigelsesregion er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at i både region Sjælland, region Syddanmark og region Midtjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2012 signifikant på et 0,1-procent-niveau. I region Nordjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008 og 2010 signifikant på et 0,1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2012 er signifikant på et 5-procent-niveau.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

TABEL 4.8 FORTSAT

Beskæftigede i alderen 16-64 år fordelt efter betæneligheder ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger. Særskkilt for beskæftigelsesregion og undersøgelsesår. 2005-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en kollega, der har meget store humørsvingninger, fx er maniodepressiv?	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Region Midtjylland</i>	***	***			***
Ja	64,1	63,7	57,3	55,4	47,1
Nej	32,5	32,3	37,4	38,0	41,9
Ved ikke	3,4	4,0	5,4	6,6	11,0
I alt	100,0	100,0	100,1	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	591.315	618.225	594.427	574.199	568.047
Uvægtet antal personer	1.573	3.290	2.010	3.265	3.126
<i>Region Nordjylland</i>	***	***	*		*
Ja	62,7	63,0	53,8	53,4	49,0
Nej	32,5	33,8	41,5	38,6	40,8
Ved ikke	4,8	3,3	4,7	8,0	10,3
I alt	100,0	100,1	100,0	100,0	100,1
Opvægtet antal personer	280.583	274.801	250.656	255.678	256.767
Uvægtet antal personer	761	1.501	774	1.427	1.412

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2014 for den enkelte beskæftigelsesregion er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at i både region Sjælland, region Syddanmark og region Midtjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2012 signifikant på et 0,1-procent-niveau. I region Nordjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2005, 2008 og 2010 signifikant på et 0,1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2012 er signifikant på et 5-procent-niveau.

Kategorien "Ja" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Ja, i høj grad" og "Ja, i nogen grad". Kategorien "Nej" udgøres af de oprindelige svarkategorier "Nej, slet ikke" og "Nej, næsten ikke".

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

For alle fire beskæftigelsesregioner gælder det således, at beskæftigede personer er statistisk signifikant mere positive over for udsigten til at skulle arbejde sammen med en kollega med meget store humørsvingninger i 2014 sammenlignet med alle tidligere undersøgelsesår.

Forskellen i andelen af beskæftigede personer, der vil være betænkelig ved at skulle arbejde sammen med en kollega med henholdsvis et syns-handicap og et mobilitetshandicap på den ene side og en psykisk lidelse (i form af meget store humørsvingninger) på den anden side, er dermed mindsket markant mellem 2005 og 2014. Særligt i perioden 2010-2014 er forskellen i betæneligheder over for personer med forskellig type af handicap blevet indsnævret.

BILAG

BILAG TIL KAPITEL 1

BILAGSTABEL B1.1

Personer med handicap i alderen 16-64 år fordelt på køn, civilstand, statsborgerskab, alder og uddannelse. Særskilt for beskæftigelsesregion. 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
<i>Køn</i>				
Mand	43,8	43,8	44,1	43,2
Kvinde	56,2	56,2	55,9	56,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Civilstand</i>				
Ugift	57,1	52,6	49,2	49,7
Gift	42,9	47,4	50,8	50,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Statsborgerskab</i>				
Dansk	92,6	91,9	94,6	97,0
Ej dansk	7,4	8,1	5,4	3,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Alder</i>				
16-29 år	16,6	12,4	14,9	16,9
30-39 år	13,5	17,7	13,5	15,7
40-49 år	24,1	24,5	28,3	17,6
50-64 år	45,9	45,4	43,3	49,8
I alt	100,1	100,0	100,0	100,0

Tabellen fortsættes på næste side

BILAGSTABEL B1.1 FORTSAT

Personer med handicap i alderen 16-64 år fordelt på køn, civilstand, statsborgerskab, alder og uddannelse. Særskilt for beskæftigelsesregion. 2014. Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
<i>Uddannelse</i>				
Ingen kompetencegivende uddannelse	46,3	48,4	44,8	42,9
Erhvervsuddannelse	31,8	36,3	37,1	42,2
Kort videregående uddannelse	2,0	3,3	4,2	3,1
Mellemlang videregående uddannelse	14,3	9,2	10,9	10,0
Lang videregående uddannelse	5,6	2,8	3,1	1,8
I alt	100,0	100,0	100,1	100,0
Opvægtet antal personer	250.216	150.103	138.422	63.102
Uvægtet antal personer	1.078	691	654	301

Anm.: Forskellen i fordelingen på hhv. køn, civilstand, statsborgerskab, alder og uddannelse mellem hver region er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test.

Forskellen i fordelingen på civilstand mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant på et 1-procent-niveau, mens forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland er signifikant på et 5-procent-niveau.

Forskellen i fordelingen på statsborgerskab mellem region Nordjylland og hhv. region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på et 1-procent-niveau.

Forskellen i fordelingen på alder mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant på et 5-procent-niveau, mens forskellen mellem region Midtjylland og region Nordjylland er signifikant på et 1-procent-niveau.

Forskellen i fordelingen på uddannelse mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark og region Nordjylland er signifikant på et 0,1-procent-niveau, mens forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant på et 1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (dvs. det opvægtede antal personer). Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding.

BILAG TIL KAPITEL 2

BESKÆFTIGELSESGREGION SJÆLLAND

BILAGSTABEL B2.1

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse, blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Sjælland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-0,2950	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2002	0,0552	***
2005	0,0431	***
2008	0,0501	***
2010	0,0150	
2012	0,0108	
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2002	-0,0225	
Handicapstatus×2005	0,0279	
Handicapstatus×2008	-0,0087	
Handicapstatus×2010	-0,0223	
Handicapstatus×2012	-0,0199	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.
n=40.229.

BILAGSTABEL B2.2

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse, blandt personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Sjælland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-0,3937	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2005	0,0420	
2008	0,0227	
2010	-0,0159	
2012	0,0191	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2005	0,0075	
Større handicap×2008	0,1034	
Større handicap×2010	-0,0026	
Større handicap×2012	-0,0773	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.
n=5.545.

BESKÆFTIGELSESGREGION SYDDANMARK

BILAGSTABEL B2.3

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Syddanmark. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-0,3611	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2002	0,0600	***
2005	0,0543	***
2008	0,0379	**
2010	0,0016	
2012	0,0187	
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2002	0,0528	*
Handicapstatus×2005	0,0289	
Handicapstatus×2008	0,0474	*
Handicapstatus×2010	0,0292	
Handicapstatus×2012	0,0128	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

n=21.635.

BILAGSTABEL B2.4

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse blandt personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Syddanmark. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-0,3653	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2005	0,0852	*
2008	0,1443	***
2010	0,0701	
2012	0,0079	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2005	-0,0371	
Større handicap×2008	-0,0784	
Større handicap×2010	-0,0470	
Større handicap×2012	0,0269	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.
n=3.403.

BESKÆFTIGELSESGREGION MIDTJYLLAND

BILAGSTABEL B2.5

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Midtjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-0,3477	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2002	0,0332	**
2005	0,0425	**
2008	0,0582	
2010	0,0155	
2012	0,0042	
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2002	0,0300	
Handicapstatus×2005	0,0507	*
Handicapstatus×2008	0,0118	
Handicapstatus×2010	0,0598	*
Handicapstatus×2012	0,0179	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.
n=20.589.

BILAGSTABEL B2.6

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse blandt personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Midtjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-0,3380	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2005	0,0861	
2008	0,1586	***
2010	0,0907	
2012	0,0193	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2005	-0,0177	
Større handicap×2008	-0,1404	*
Større handicap×2010	0,0064	
Større handicap×2012	-0,0125	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.
n=2.891.

BESKÆFTIGELSESGREGION NORDJYLLAND

BILAGSTABEL B2.7

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse blandt personer med og personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Nordjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-0,3153	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2002	0,0391	*
2005	0,0342	
2008	-0,435	*
2010	-0,0043	*
2012		
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2002	-0,0177	
Handicapstatus×2005	0,0256	
Handicapstatus×2008	0,0061	
Handicapstatus×2010	0,0697	
Handicapstatus×2012	0,0028	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.
n=9.526.

BILAGSTABEL B2.8

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse blandt personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Nordjylland. 2002-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-0,2778	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2005	0,0326	
2008	0,1017	
2010	0,0999	
2012	0,0678	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2005	0,0368	
Større handicap×2008	-0,1141	
Større handicap×2010	-0,0575	
Større handicap×2012	-0,1017	

Anm.: * = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.
n=1.337.

BESKÆFTIGELSESGREGION SJÆLLAND

BILAGSTABEL B2.9

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Sjælland. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-3,5347 ***	
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	0,4725 *	
2010	-0,1436	
2012	-0,1112	
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2008	1,6439 *	
Handicapstatus×2010	2,0884 *	
Handicapstatus×2012	2,2259 **	
Konstant	34,1377 ***	

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=23.022.

BILAGSTABEL B2.10

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Sjælland. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-5,2372	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	1,4486	
2010	2,5640	*
2012	1,4613	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2008	1,0549	
Større handicap×2010	-2,1749	
Større handicap×2012	0,7214	
Konstant	32,6705	***

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=2.395.

BESKÆFTIGELSESEKONOMISKE SYDDANMARK

BILAGSTABEL B2.11

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Syddanmark. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-4,6196 ***	
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	0,9186 **	
2010	-0,0041	
2012	-0,3574	
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2008	1,5939	
Handicapstatus×2010	-0,5494	
Handicapstatus×2012	0,3609	
Konstant	34,7079 ***	

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=12.151.

BILAGSTABEL B2.12

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Syddanmark. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-7,5620	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	0,9417	
2010	-1,4446	
2012	-0,5662	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2008	3,2852	
Større handicap×2010	2,0855	
Større handicap×2012	0,9568	
Konstant	33,1458	***

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=1.418.

BESKÆFTIGELSESGREGION MIDTJYLLAND

BILAGSTABEL B2.13

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Midtjylland. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-4,8298	***
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	1,0968	***
2010	0,2984	
2012	0,2307	
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2008	1,3593	
Handicapstatus×2010	1,3507	
Handicapstatus×2012	0,5701	
Konstant	34,0176	***

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=11.674.

BILAGSTABEL B2.14

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Midtjylland. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-5,4573	**
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	1,2828	
2010	2,1838	
2012	1,0499	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2008	2,0706	
Større handicap×2010	-1,2223	
Større handicap×2012	-1,4545	
Konstant	31,5586	***

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=1.298.

BESKÆFTIGELSESEKREGION NORDJYLLAND

BILAGSTABEL B2.15

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med og beskæftigede personer uden handicap i alderen 16-64 år. Beskæftigelsesregion Nordjylland. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et handicap	-3,8129 ***	
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	-0,2661	
2010	-0,2052	
2012	-0,6911	
<i>Interaktioner</i>		
Handicapstatus×2008	1,7679	
Handicapstatus×2010	0,6099	
Handicapstatus×2012	4,3517 *	
Konstant	35,1265 ***	

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=5.110.

BILAGSTABEL B2.16

Lineær regression, der estimerer den ugentlige arbejdstid blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år, når der kontrolleres for handicappets størrelse. Beskæftigelsesregion Nordjylland. 2008-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sig.
Har et større handicap	-5,9468	**
<i>Undersøgelsesår (referenceår = 2014)</i>		
2008	0,7213	
2010	1,8892	
2012	4,1817	
<i>Interaktioner</i>		
Større handicap×2008	0,8911	
Større handicap×2010	-2,2046	
Større handicap×2012	-1,0356	
Konstant	33,7555	***

Anm.: * = signifikant på 5-procent-niveau, ** = signifikant på 1-procent-niveau og *** = signifikant på 0,1-procent-niveau.
n=569.

BILAG TIL KAPITEL 3

TABEL B3.1

Andel ansat på særlige vilkår blandt beskæftigede personer med handicap i alderen 16-64 år. Særskilt for beskæftigelsesregion og undersøgelsesår. 2005-2014. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Procent.

	2002	2005	2008	2010	2012	2014
<i>Region Sjælland</i>						
Andel, som er ansat på særlige vilkår	8,9**	11,6	15,3	15,8	15,2	22,4**
Opvægtet antal personer	154.517	179.211	154.743	111.883	117.981	115.290
Uvægtet antal personer	440	472	727	610	552	543
<i>Region Syddanmark</i>						
Andel, som er ansat på særlige vilkår	7,9***	13,2*	21,7	24,8	22,6	26,8
Opvægtet antal personer	87.597	82.925	79.257	60.850	59.262	59.038
Uvægtet antal personer	250	219	441	375	311	317
<i>Region Midtjylland</i>						
Andel, som er ansat på særlige vilkår	11,0***	13,7***	19,1*	25,8	26,2	28,8
Opvægtet antal personer	83.347	85.936	76.152	66.450	62.914	56.677
Uvægtet antal personer	247	246	408	227	347	292
<i>Region Nordjylland</i>						
Andel, som er ansat på særlige vilkår	11,4	19,9	21,6	38,0**	17,7	28,7
Opvægtet antal personer	37.800	36.436	38.417	28.632	28.051	28.807
Uvægtet antal personer	132	105	199	86	143	149

Anm.: Forskellen mellem 2012 (referenceåret) og henholdsvis 2005, 2008, 2010 og 2014 for den enkelte beskæftigelsesregion er testet med en χ^2 -test.

* = signifikant på et 5-procent-niveau, ** = signifikant på et 1-procent-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procent-niveau.

Derudover har vi testet med 2014 som referenceår og fundet, at i region Sjælland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002 og 2005 signifikant på et 0,1-procent-niveau, forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2008 og 2012 er signifikant på et 1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2010 er signifikant på et 5-procent-niveau. I region Syddanmark er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002 og 2005 signifikant på et 0,1-procent-niveau. I region Midtjylland er forskellen mellem 2014 og henholdsvis 2002 og 2005 signifikant på et 0,1-procent-niveau, mens forskellen mellem 2014 og 2008 er signifikant på et 1-procent-niveau. I region Nordjylland er forskellen mellem 2014 og 2002 signifikant på et 1-procent-niveau.

Procentandelene er for populationen (det vil sige det opvægtede antal personer).

LITTERATUR

- Bengtsson, S. & N.C. Mateu (2009): *Beskyttet beskæftigelse. En kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 09:09.
- Kjeldsen, M.M., H. S. Houlberg & J. Høgelund (2013): *Handicap og beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2012*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:01.
- Kjeldsen, M.M. & J. Høgelund (2013): *Handicap og beskæftigelse i 2012 – regionale forskelle*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:10.
- Larsen, M.R. & J. Høgelund (2015): *Handicap og Beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2014*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 15:06.
- Larsen, M.R. & J. Høgelund (2014): *Handicap, Uddannelse og Beskæftigelse*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 14:26.
- Larsen, B. & J. Høgelund (2009): *Handicap og Beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2008*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 09:05.
- Larsen, B., H.K. Schademan & J. Høgelund (2008): *Handicap og Beskæftigelse 2006. Vilkår og betingelser for handicappede på arbejdsmarkedet*.

- København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 08:10.
- Miiller, M., J. Høgelund & P.P. Geerdsen (2006): *Handicap og Beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2005*. København: Socialforskningsinstituttet, 06:24.
- Thomsen, L.B. & J. Høgelund (2011a): *Handicap og beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2010*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 11:08.
- Thomsen, L.B. & J. Høgelund (2011b): *Handicap og beskæftigelse i 2010 – regionale forskelle*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 11:22.
- Tørslev, M.K., K. Weibel & J. Høgelund (2010): *Sygemeldte og førtidspensionister med handicap. Jobcentermedarbejderes perspektiv på jobcentrenes indsats*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 10:26.
- World Health Organization (2001): ICF. International Classification of Functioning, Disability and Health: Introduction. <http://whqlibdoc.who.int/publications/2001/9241545429.pdf>. Besøgt 21-01-2015.

SFI-RAPPORTER SIDEN 2014

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Enkelte rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 14:01 Bach, H.B. & M.R. Larsen: *Dagpengemodtageres situation omkring dagpengeophør*. 135 sider. e-ISBN: 978-87-7119-223-0. Netpublikation.
- 14:02 Loft, L.T.G.: *Parinterventioner og samlivsbrud. En systematisk forskningsoversigt*. 81 sider. e-ISBN: 978-87-7119-225-4. Netpublikation.
- 14:03 Aner, L.G. & H.K. Hansen: *Flytninger fra byer til land- og yderområder. Højtuddannede og socialt udsatte gruppers flytninger fra bykommuner til land- og yderkommuner – Mønstre og motiver*. 169 sider. e-ISBN: 978-87-7119-226-1. Netpublikation.
- 14:04 Christensen, E.: *2 år efter starten på Nakuusa*. 57 sider. e-ISBN: 978-87-7119-228-5. Netpublikation.
- 14:05 Christensen, E.: *NAKUUSAP aallartimmalli ukiut marluk qaangiunneri*. 61 sider. e-ISBN: 978-87-7119-230-8. Netpublikation.
- 14:06 Bengtsson, S., L.B. Larsen & M.L. Sommer: *Dødfødte børn og deres livsbetingelser*. 147 sider. ISBN: 978-87-7119-232-2. e-ISBN: 978-87-7119-233-9. Vejledende pris: 140,00 kr.

- 14:07 Larsen, L.B., S. Bengtsson & M.L. Sommer: *Døve og dovblevne mennesker. Hverdagsliv og leverilkår*. 169 sider. ISBN: 978-87-7119-234-6. e-ISBN: 978-87-7119-235-3. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:08 Oldrup, H. & A.-K. Højen-Sørensen: *De aldersopdelte fokusområder i ICS. Kvalificeringen af den socialfaglige metode*. 189 sider. e-ISBN: 978-87-7119-236-0. Netpublikation.
- 14:09 Fridberg, T. & L.S. Henriksen: *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012*. 304 sider. ISBN: 978-87-7119-237-7. e-ISBN: 978-87-7119-238-4. Vejledende pris: 300,00 kr.
- 14:10 Lauritzen, H.H.: *Ældres ressourcer og behov i perioden 1997-2012. Nyeste viden på baggrund af aldredata-basen*. 142 sider. ISBN: 978-87-7119-239-1. e-ISBN: 978-87-7119-240-7. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 14:11 Larsen, M.R. & J. Høgelund: *Litteraturstudie af handicap og beskæftigelse*. 202 sider. ISBN: 978-87-7119-241-4. e-ISBN: 978-87-7119-242-1. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 14:12 Bille, R. & H. Holt: *Kommunal praksis på arbejdsskadeområdet. En kvalitativ analyse af fire jobcentres håndtering af arbejdsskader*. 102 sider. e-ISBN: 978-87-7119-244-5. Netpublikation.
- 14:13 Rosdahl, A.: *Fra 15 år til 27 år. PISA 2000-eleverne i 2011/12*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-245-2. e-ISBN: 978-87-7119-246-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:14 Bengtsson, S., K. Bengtsson, A.A. Kjær, M. Damgaard, C. Kolding-Sørensen. *Hvilken forskel gør en tilkendelse af førtidspension?* 144 sider. ISBN: 978-87-7119-247-6. e-ISBN: 978-87-7119-248-3. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 14:15 Bach, H.B.: *Skadelidtes reaktion på en verserende arbejdsskadesag*. e-ISBN: 978-87-7119-249-0. Netpublikation.
- 14:16 Weatherall, C.D., H.H. Lauritzen, A.T. Hansen & T. Termansen: *Evaluerings af "Fast tilknyttede læger på plejecentre". Et pilotprojekt*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-250-6. e-ISBN: 978-87-7119-251-3. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:17 Pontoppidan, M., N. K. Niss: *Instrumenter til at måle små børns trivsel*. 78 sider. e-ISBN: 978-87-7119-252-0. Netpublikation
- 14:18 Ottosen, M.H., A. Liversage & R.F. Olsen: *Skilsmissebørn med etniske minoritetsbaggrund*. 256 sider. ISBN: 978-87-7119-253-7. e-ISBN: 978-87-7119-254-4. Vejledende pris: 250,00 kr.

- 14:19 *Antidemokratiske og ekstremistiske miljøer i Danmark. En kortlægning.* 86 sider. E-ISBN: 978-87-7119-255-1, Netpublikation
- 14:20 Amilon, A.G., P. Rotger & A.G. Jeppesen: *Danskernes pensionsopsparinger og indkomster 2000-2011.* 160 sider. ISBN: 978-87-7119-256-8. e-ISBN: 978-87-7119-257-5. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:21 Jonasson, A.B.: *Konsekvenser af dagpengeperiodens halvering.* 112 sider. ISBN: 978-87-7119-258-2. e-ISBN: 978-87-7119-259-9. Vejledende pris: 100,00 kr.
- 14:22 Siren, A., & S.G. Knudsen: *Ældre og digitalisering. Holdninger og erfaringer blandt ældre i Danmark.* 128 sider. ISBN: 978-87-7119-260-5. e-ISBN: 978-87-7119-262-2. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 14:23 Christoffersen, M.N., A.-K. Højen-Sørensen & L. Laugesen: *Daginstitutionens betydning for børns udvikling. En forskningsoversigt.* 192 sider. ISBN: 978-87-7119-266-7. e-ISBN: 978-87-7119-262-9. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 14:24 Keilow, M., A. Holm, S. Bagger & S. Henze-Pedersen: *Udvikling af trivselsmålinger i folkeskolen. En pilotundersøgelse.* 180 sider. e-ISBN: 978-87-7119-263-6. Netpublikation.
- 14:25 Christensen, C.P., I.G. Andersen, P. Bingley & C.S. Sonneschmidt: *Effekten af It-støtte på elevers læsefærdigheder.* 80 sider. ISBN: 978-87-7119-264-3. e-ISBN: 978-87-7119-265-0. Vejledende pris: 80,00 kr.
- 14:26 Larsen, M.R. & J. Høgelund: *Handicap, uddannelse og beskæftigelse.* 78 sider. e-ISBN: 978-87-7119-267-4. Netpublikation
- 14:27 Jakobsen, V., S. Jensen, H. Holt & M. Larsen: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2014.* 208 sider, ISBN: 978-87-7119-268-1. e-ISBN: 978-87-7119-269-8. Pris: 200,00 kr.
- 14:28 Pejtersen, J. H., T. Dyrvig: *Forebyggelse af udadreagerende adfærd hos ældre med demens.* 96 sider. ISBN: 978-87-7119-270-4. e-ISBN: 978-87-7119-271-1. Pris: 90,00 kr.
- 14:29 Bengtsson, S., L.N. Johansen & C.E. Andersen: *Hjemmetræning. Evaluering af regelsættet om hjælp og støtte efter Servicelovens § 32 st. 6-9.* 102 sider. e-ISBN: 978-87-7119-272-8. Netpublikation.
- 14:30 Ottosen, M.H., D. Andersen, K.M. Dahl, A.T. Hansen, M. Lausten & S.V. Østergaard: *Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2014.* 248 sider. ISBN: 978-87-7119-274-2. e-ISBN: 978-87-7119-275-9. Pris: 250,00 kr.

- 15:01 Ottosen, M.H., M. Lausten, S. Frederiksen & D. Andersen: *Anbragte børn og unges trivsel 2014*. 122 sider. ISBN: 978-87-7119-276-6. e-ISBN: 978-87-7119-277-3. Pris: 120,00 kr.
- 15:02 Benjaminsen, L., T. Dyrvig & T. Gliese: *Livet på hjemløseboformer*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-278-0. e-ISBN: 978-87-7119-279-7. Pris: 140,00 kr.
- 15:03 Gorinas, C. & V. Jakobsen: *Indvandreres og efterkommeres placering på det danske arbejdsmarked*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-280-3. e-ISBN: 978-87-7119-281-0. Pris: 170,00 kr.
- 15:04 Niss, N.K., A. Kierkgaard, A.-K. Højen-Sørensen & A.Aa. Hansen: *Barrierer for tidlig opsporing af alkoholproblemer i børnefamilier. En analyse af barrierer for frontpersonalet*. 145 sider. e-ISBN: 978-87-7119-282-7. Netpublikation
- 15:05 Bengtsson, S., A. L. Rasmussen & S. Gregersen: *Metoder i botilbud*. 208 sider. ISBN: 978-87-7119-283-4. e-ISBN: 978-87-7119-284-1. Pris: 200,00 kr.
- 15:06 Larsen, M.R. & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2014*. 240 sider. ISBN: 978-87-7119-285-8. e-ISBN: 978-87-7119-286-5. Pris: 240,00 kr.
- 15:07 Dietrichson, J., M. Bøg, T. Filges & A.-M. K. Jørgensen: *Skolerettede indsatser for elever med svag socioøkonomisk baggrund*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-287-2. e-ISBN: 978-87-7119-288-9. Pris: 140,00 kr.
- 15:08 Østergaard, S.V., A.B. Steensgaard, A.T. Hansen, S. Henze-Pedersen & J. Østergaard: *På vej mod ungdomskriminalitet. Hvilke faktorer i barndommen gør en forskel?*. 100 sider. e-ISBN: 978-87-7119-289-6. Netpublikation.
- 15:09 Keilow, M. & A. Holm: *Udvikling af måleinstrument for elevadfærd og -holdninger. Baseline data fra evaluering af folkeskolereformen*. 56 sider. e-ISBN: 978-87-7119-290-2. Netpublikation.
- 15:10 Albæk, K., H.B. Bach, R. Bille, B.K. Graversen, H. Holt, S. Jensen & A.B. Jonassen: *Evaluering af mentorordningen*. 144 sider. e-ISBN: 978-87-7119-291-9. Netpublikation.
- 15:12 Christensen, E. & S. Baviskar: *Unge i Grønland. Med fokus på seksualitet og seksuelle overgreb*. 128 sider. ISBN: 978-87-7119-293-3. e-ISBN: 978-87-7119-294-0. Pris: 120,00 kr.

- 15:13 Christensen, E. & S. Baviskar: *Kalaallit nunaanni inuusuttut. Kinguaassiuntinut tunngasut kinguaassiuntitigullu innarliisarnerit qitiunneqarlutik*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-295-7. e-ISBN: 978-87-7119-296-4. Pris: 140,00 kr.
- 15:14 Rangvid, B.S., V.M. Jensen & S.S. Nielsen. *Forberedende tilbud og overgang til ungdomsuddannelse*. 99 sider. e-ISBN: 978-87-7119- 297-1. Netpublikation.
- 15:15 Amilon, A. (red.): *Inkluderende skolemiljøer – elevernes roller*. 288 sider. ISBN: 978-87-7119-304-6. e-ISBN: 978-87-7119- 300-8. Pris: 280,00 kr.
- 15:16 Amilon, A: *Evaluering af lokale initiativer for førtidspensionister*. 96 sider. e-ISBN: 978-87-7119- 301-5. Netpublikation
- 15:17: Jakobsen, V: *Uddannelses- og beskæftigelsesmønstre i årene efter grundskolen. En sammenligning af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande og etniske danskere*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-305-3. e-ISBN: 978-87-7119- 306-0. Pris: 140,00 kr.
- 15:20 Larsen, M.R. & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse i 2014. Regionale forskelle*. 96 sider. ISBN: 978-87-7119-310-7. e-ISBN: 978-87-7119- 311-4. Pris: 90,00 kr.

HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE I 2014

REGIONALE FORSKELLE

Denne rapport belyser tilknytningen til arbejdsmarkedet blandt personer med handicap i første kvartal 2014.

Rapporten belyser blandt andet, om der er regionale forskelle i beskæftigelsen for personer med handicap, samt om beskæftigelsesudviklingen for personer med handicap har været den samme i de fire regioner. Desuden undersøges bl.a. kendskabet til beskæftigelsesrettede støtteordninger for personer med handicap samt holdningen blandt beskæftigede personer til at have en kollega med handicap i de fire regioner.

Rapporten skal ses i sammenhæng med rapporten "Handicap og beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2014" (SFI-rapport 15:06), som belyser beskæftigelsen blandt personer med handicap på landsplan.